

**Narva Õigeusu Humanitaarkool
PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA**

Kinnitatud 22.12.2017 erakooli pidaja
MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing „Ülestõusmine”.
Protokoll № 27.

Põhikooli Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava

Sisukord

I. Üldosa	5
<i>Kooli idee</i>	
<i>Põhieesmärgid</i>	
<i>Õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted</i>	
II. Päädevused	7
<i>Päädevuste kujundamine</i>	
<i>Õppeainepäädevused</i>	
<i>Üldpäädevused</i>	
<i>I kooliastmes taotletavad päädevused</i>	
<i>II kooliastme päädevused</i>	
<i>III kooliastme päädevused</i>	
<i>Õigeusu-valgustuspäädevused</i>	
<i>Õigeusu-valgustuspäädevused, mille kujundamine on ülesandeks esimesel kooliastmel</i>	
<i>Õigeusu-valgustuspäädevused, mille kujundamine on ülesandeks teisel kooliastmel</i>	
<i>Õigeusu-valgustuspäädevused, mille kujundamine on ülesandeks kolmandal kooliastmel</i>	
III. Õppeprotsessi korraldus	12
<i>Õppeprotsessi astmeti korraldus</i>	
<i>Tunnijaotusplaan</i>	
<i>Kohustuslikud õppeained ja valikained</i>	
<i>Valikõppeainete valimise põhimõtted</i>	
<i>Keelte kasutamine õppeainetes</i>	
IV. Läbivad teemad	14
<i>Läbiv teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”</i>	
<i>Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng”</i>	
<i>Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”</i>	
<i>Läbiv teema „Kultuuriline identiteet”</i>	
<i>Läbiv teema „Teabekeskond”</i>	
<i>Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon”</i>	
<i>Läbiv teema „Tervis ja ohutus”</i>	
<i>Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus”</i>	
<i>Õigeusu-valgustuslikud läbivad teemad</i>	
<i>Õigeusu-valgustuslike läbivate teemade käsitlemise põhimõtted</i>	
<i>Läbiv teema “Püha Pärimus”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Pühakiri”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Palve”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Heategevus”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Patristika”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Kirikuga ühendamine”</i>	
<i>Kujundatavad päädevused kooliastmeti</i>	
<i>Läbiv teema “Usuline maailmavaade”</i>	

<i>Kujundatavad pädevused kooliastmeti</i>	
<i>Õpetamise integratsioon</i>	
<i>Loometöö</i>	
<i>Loometöö täitmise kord</i>	
V. Koolidevaheliste ja koolisiseste projektide planeerimise põhimõtted	29
VI. Õppeprotsessi astmeti korraldus	30
<i>Õpetamise tõlgendus (käsitlus)</i>	
<i>Koolielu korraldus</i>	
<i>Tundide algus ja lõpp</i>	
VII. Hindamise korraldus	32
<i>Hindamise eesmärgid</i>	
<i>Hindamise informatsioon</i>	
<i>Kujundav hindamine</i>	
<i>Oskuste ja teadmiste hindamise organiseerimine</i>	
<i>Hindamise numbriskaala</i>	
<i>Protsessiline (jooksev) hindamine</i>	
<i>Kontrollhindamine</i>	
<i>Lõpphindamine põhikoolis</i>	
<i>Protsessi- ja kontrollhinnete suhe</i>	
<i>Sõnaline hindamine</i>	
<i>Parandamine, hinnete kõrgendamine</i>	
<i>Ülemineku eksam</i>	
<i>Diferentseeritud hindamine</i>	
<i>Kehalise kasvatus hindamine</i>	
<i>Käitumise hindamine</i>	
<i>Hoolsuse hindamine</i>	
<i>Hinnete valdustamine</i>	
<i>Õpilase jätmise täiendavale suvetööle</i>	
<i>Õpilase jätmise teiseks aastaks</i>	
<i>Õpilase üleviimine järgmisesse klassi</i>	
<i>Põhikooli lõpetamine</i>	
VIII. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	41
IX. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted	42
X. Karjääriteenuste korraldus	43
<i>Arvutid koolis</i>	
XI. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted	44
XII. Kooli raamatukogu ülesanded ja töö	44
XIII. Pedagoog - kuraatori töö	45
XIV. Klassiväline tegevus	45
<i>Hommikupalvetalitus</i>	
<i>Huvialaringid</i>	
<i>Koolitavad</i>	
<i>Reisid</i>	
<i>Ajakiri</i>	
<i>Internetilehekülg</i>	
XV. Õpetajate koostöö korraldamine ja põhimõtted	47
XVI. Õpetajate täienduskursused ning enesetäienduse võimalused	47
XVII. Mikrokliima koolis, kooli keskkond	48
XVIII. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	50
XIX. Ainekavad	

Ainevaldkond „Keel ja kirjandus“

Ainevaldkond „Matemaatika“

Ainevaldkond „Loodusainet“

Ainevaldkond „Loodusõpetus“

Ainevaldkond „Bioloogia“

Ainevaldkond „Geograafia“

Ainevaldkond „Füüsika“

Ainevaldkond „Keemia“

Ainevaldkond „Võõrkeeled“

Ainevaldkond „Inglise keel“

Ainevaldkond „Eesti keel kui teine keel“

Ainevaldkond „Sotsiaalsainet“

Ainevaldkond „Inimeseõpetus“

Ainevaldkond „Ajalugu“

Ainevaldkond „Ühiskonnaõpetus“

Ainevaldkond „Kunstiainet“

Ainevaldkond „Muusika“

Ainevaldkond „Kunst“

Ainevaldkond „Kehaline kasvatus“

Ainevaldkond „Tehnoloogia“

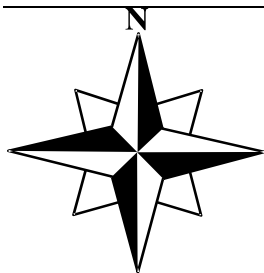
Valikained:

Valikaine „Informaatika“

Valikaine „Karjääriõpetus“

Valikaine „Usundiõpetus“

Valikaine „Usuõpetus“

I. Üldosa

Käesolev õppekava on koostatud arvestades **Põhikooli riiklik õppekava** (Vabariigi Valitsuse 06. jaanuari 2011. a määrus nr 1). Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava kasutab riigiõppekava antud vabadust kooli omapärase näo kujundamiseks. Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest. Üldosas on: pädevused; õppeprotsessi korraldus; läbivad teemad; ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted; õppeprotsessi astmeti korraldus; hindamise korraldus; õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus; õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted; karjääriteenuste korraldus; õpetaja töökava koostamise põhimõtted; kooli raamatukogu ülesanded ja töö; pedagoog - kuraatori töö; klassiväline tegevus; õpetajate koostöö korraldamine ja põhimõtted; õpetajate täienduskursused ning enesetäienduse võimalused; mikrokliima koolis, kooli keskkond; kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord. Ainekavad määravad konkreetse õppeaine õpetamise eesmärgid, kirjeldavad õppetegevust, õpetamise sisukorda ja tulemusi klassiti ja kooliastmeti.

Kooli idee

Kooli idee seisneb selles, et korraldada õppeprotsessi Õigeusu moraali põhimõtete alusel, aidata õpilastel omandada sisemise väärtussüsteemi, mille aluseks on Õigeusu kiriku õpetus ja mis saab kogu nende elu aluseks.

Põhieesmärgid

- aidata kodanikuühiskonna kujunemisele kaasa;
- kasvatada isiksust, kes austab ja täidab seadusi, tunnetab oma kodanikukohustusi ja vastutust;
- integreerida õpilasi eesti ühiskonda;
- kujundada õpilastel terviklikku maailmapilti;
- abistada õpilasi kirikuellu asumisel;
- kujundada kooli õpilastel vastutavat suhtumist oma elutee moodustamisesse;
- kujundada niisugust isiksust, kes tunneb end oma rahva liikmena, kodanikuna, kes tunneb sidet Euroopaga ja kogu inimkonnaga;
- kujundada niisugust isiksust, kes tunneb ja austab oma rahva kultuuri, kellel on ettekujutus teiste maailma rahvaste teadmistest ja kultuurist, kes suhtub nendesse lugupidavalt ja eelarvamusetult;
- tagada sellist haridustaset, mis lubaks õppureil astuda edaspidi Eesti ja teiste maade kõrgeimasse ilmalikesse ja vaimulikesse õppeasutustesse ning olla tööjõuturul konkurentsivõimeline;
- aidata õpilasel eesti keelt vallata sellel tasemel, et ta võiks jätkata haridust eesti õppekeelega asutustes, konkureerida tööturul ja sooritada kodakondsuse eksami;

- taotleda sellist eesti keele valdamist, et õpilased võiksid tulevikus pärast põhikooli lõpetamist õppida erialatunde eesti keeles;
- abistada kooli kasvandikku, et ta oleks võimeline pidama ümbritseva maailmaga dialoogi, ometigi ümbritsevaga ühte sulamata, kaotamata oma südametunnistust; aduma end isiksusena;
- kujundada õppureil välja pideva eneseharimise vajaduse;
- arendada kõikide õpilaste võimeid ja andeid.

Õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted

- põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl, avalikus elus ja kirikus.
- põhikoolis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine õigeusu õpetamise alusel.
- põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- põhikool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Õppe- ja kasvatus töö põhimõtted

- kasvatada Eestis elavat indiviidi, kes teab selle maa ajalugu ning kultuuri ning peab sellest lugu, säilitades samal ajal oma rahvuslikku ja usulist teadvust;
- kasutada väiksemaid klasse (kuni 17 inimest) kui võimalust tegelemiseks õppe- ja kasvatus tööga iga õpilasega eraldi;
- kool loob tingimused, mil õpilane tajub vastutust õppetöö tulemuste eest, kool võtab arvesse ilmaliku ja vaimuliku teaduse kogemused, vastandamata neid teineteisele, vaadeldes inimest, kui olemasolu füüsilistele ja usulistele reeglitele alluvat isikut;
- kool püüab kasutada tänapäeva teaduse ja tehnika saavutusi õpetamise meetodite ja viiside täiustamisel;
- kool õpetab kasvandikke lahendama tekkivaid probleeme ning tegema valikut tänapäeva muutuvmas maailmas, lähtudes õigeuskliku usuõpetuse alustest;

II. Pädevused

Pädevuste kujundamine

Pädevus on võime teostada mõnes sfääris või alal tulemuslikku tegevust, mis põhineb teadmiste, oskuste ja väärtussüsteemi peal. Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava paneb endale eesmärgiks kujundada õpilastel üld-, õppeaine- ja õigeusu-valgustuspädevusi, samuti pädevusi õppeainete alal.

Õppeainepädevused

Õppeainepädevused on esimese taseme pädevused. Neid kujundatakse saavutatud õpitulemuste alusel iga konkreetse õppeaine raames. Õppeainepädevused peegeldavad hariduse baasisisustust – õpilaste teadmisi konkreetsetes õppeaines. Õppeainepädevusi määratakse ainekavades klassile.

Üldpädevused

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Üldpädevused on:

väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;

sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;

õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;

suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja

suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusriikast keelt;

matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;

ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

Koolis õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) tehnoloogia;
- 8) kehaline kasvatus.

I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt; oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;

- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitatud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades; käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve; oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda; teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

II kooliastme pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste; oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;

- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

III kooliastme pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist; väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

Õigeusu-valgustuspädevused

Õigeusu-valgustuspädevusi arvatakse teise taseme pädevuste hulka. Nad peegeldavad kooli eripära ja annavad informatsiooni õpilase Õigeusu kirikule läheduse määrast. Õigeusu-valgustuspädevuste kujundamisel osalevad õppeainepädevused, konfessionaalsed läbivad teemad ja kooli traditsioonid, samuti õpilaste praktiline osalemine Õigeusu kiriku müstika-liturgilises elus. Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava kujundab järgmiseid õigeusu-valgustuspädevusi:

usuõpetuslik pädevus – see on õigeusu dogmaatika, apologetika ja kaanoniõiguse valdamine ning tunnetamine; see hõlmab õppeoskuste omandamist, õigeusu kiriku õpetuse teoreetilise osa

õppimisesse iseseisva ja loominguilise suhtumise saavutamist, samuti õigeusu kiriku müstika-
liturgilises avaruses viibimist, kaasa arvatud jumalateenistust;

kõlblus-eeiline pädevus – see ei ole ainult praktiline tegevus, mis põhineb evangeeliumi käskudel, kuid ka vaba mõtisklus kiiresti muutuvast maailmast koos selleks lubatud vahendite valikuga, samuti on see teostatud tegevuste ja tegude motivatsiooni reaalne hinnang;

aksioloogiline pädevus – see on Jumala, maailma ja teiste inimestega seose isiklik hinnang; see juhatab õigeusu aksioloogia normisüsteemi sisse ja annab vajalikke orientatsioonioskusi teiste usklike ja nendega seotud etniliste subkultuuride keskkonnas;

asketlik pädevus – annab reaalselt enesetunnetuse kogemust isiksuse kujunemise käigus, selle püüdluses Jumalale ja armastuses ligimese vastu, loob jumalasuhtlemise ja isiksustevaheliste suhtlemisnormide psühholoogilisi oskusi.

*Õigeusu-valgustuspädevused, mille kujundamine
on ülesandeks esimesel kooliastmel*

I kooliastme lõpuks õpilane:

- saab usku Jumalasse;
- teab, et Jumal käskis õppida ja maailma tunda saada;
- tunnetab lunastuse tähtsust;
- mõistab sakramentide ja pühade usukommete tähendust;
- tunneb peamiseid hommikupalveid;
- oskab käituda pühamus;
- mõistab pühamu tähtsust inimese elus;
- näeb seost kirikuellu asumise ja lunastuse vahel (väljaspool kirikut pole lunastust);
- teab, milleks on vaja palvetada pühakuid;
- hindab isiklikku osalemist kirikuelust;
- suhtub lugupidamisega kiriku traditsioonidesse;
- armastab oma ligimest;
- teab sellest, kuidas apostlite aja pühakud osalesid halastuse tegevustes;
- tunnetab pühade isade kui kiriku hoidjate ja õpetajate rolli;
- mõistab kristliku elu tähtsust;
- on tolerantne teiste uskude inimeste vastu.

*Õigeusu-valgustuspädevused, mille kujundamine on ülesandeks teisel
kooliastmel*

II kooliastme lõpuks õpilane:

- teab patu hukatuslikust mõjust inimese hingele ja kehale;
- oskab ühiskonna pahedest eemale hoiduda;
- mõistab peamiste kiriku teenistuste ja saladuste tähendust;
- tunneb õigeusu sümbolit;
- võtab osa jumalateenistustest;
- mõistab palve tähendust õigeusu jaoks;
- saab aru jumalateenistusringi missioonist (püha rütm, palvemõju);

- tunneb pühamu pühade esemete otstarvet;
- tunnetab õigeusu mõtet;
- teab Jeesuse Kristuse üleskutsesest pihtimusele ja armulauale;
- mõistab Jumala kehastuse tähendust kui Jumala halastuse kõrgeimat tegu;
- omab ettekujutust kirikukalendrist;
- käib regulaarselt pühamus pihtimusel ja armulaual;
- paastub.

Õigeusu-valgustuspädevused, mille kujundamine on ülesandeks kolmandal kooliastmel

Põhikooli lõpuks õpilane:

- tunneb õigeusu dogmasid;
- tunneb jumalateenistuse kommet ja korda;
- oskab korraldada jumalateenistust (kooli palvetalitust);
- hoiab usku;
- mõistab kirikukultuuri olemust ja sisu;
- saab tuua Jumala olemuse käsitamata näiteid Pühakirjast;
- tunneb vahet õigeusu, katoliku ja protestandi kirikute sotsiaalsete doktriinide vahel;
- mõistab rajatud Pühakirjal ja piiblilegendil õigeusklike sotsiaalse teenistuse tähtsust;
- teab pühade isade panusest õigeuskliku usuõpetuse väljatöötamise teosse, sealhulgas Usu Sümbolisse;
- tunneb vagadusõpetust - usu (Usu Sümbol, sakramendid), lootuse (õndsuste käsud, Issanda Palve) ja armastuse (Dekaloog, Uus Testament) kohta;
- näeb oma pattu ja rakendab patukahetsemist;
- hoiab usku.

III. Õppeprotsessi korraldus

Õppeprotsessi astmeti korraldus

Kool järgib ainesüsteemi.

Õppeprotsess jaguneb kolmeks astmeks:

Esimene aste (1.-3. kl.)

Teine aste (4.-6. kl.)

Kolmas aste (7.-9. kl.)

Tunnijaotusplaan

*Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava kinnitan erakooli pidaja
MTÜ Õigeusu Hariduse Ühing „Ülestõusmine” .
Protokoll № 27, 22.12.2017.a.*

№	Õppeained	1 kl.	2 kl.	3 kl.	I	4 kl.	5 kl.	6 kl.	II	7 kl.	8 kl.	9 kl.	III
1.	Vene keel ja kirjandus	7	6	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
2.	Kirjandus	-	-	-	-	-	2	2	4	2	2	2	6
3.	Eesti keel kui teine keel	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	12
4.	Inglise keel	-	-	3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
5.	Matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
6.	Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2	-	-	2
7.	Geograafia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	5
8.	Bioloogia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2	5
9.	Keemia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
10.	Füüsika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	4
11.	Ajalugu	-	-	-	-	-	1	2	3	2	2	2	6
12.	Inimeseõpetus	-	1	1	2	-	1	1	2	1	1	-	2
13.	Ühiskonnaõpetus	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	2
14.	Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
15.	Kunstiõpetus	2	1	2/1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3
16.	Tööõpetus	1	2	1/2	4,5	-	-	-	-	-	-	-	-
17.	Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	-	-	-	-	1	2	2	5	2	2	1	5
18.	Kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
	Valikained												
1.	Usundiõpetus		1				1						
2.	Informaatika									1			
3.	Karjääriõpetus												
4.	Usuõpetus		1										
	Koormus nädalas	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

Kohustuslikud õppeained ja valikained

Õppeained põhikoolis jagunevad kohustuslikkudeks õppeaineteks ja valikaineteks.

Narva Õigeusu Humanitaarkool kujundab oma õppesuuna valikainete, õigeusu-humanitaarsisuga õppeainete süvaõppe ja õigeusu-valgustuslike läbivate teemade kaudu.

Kohustuslikke õppeaineid määratakse “Põhikoolile riiklik õppekava” (Vabariigi Valitsuse 28. jaanuari 2010. a määrus nr 14).

Kohustuslike õppeainetena on põhikoolis: 1) Vene keel, 2) Kirjandus 3) Eesti keel kui teise kelena; 4) Inglise keel; 5) Matemaatika; 6) Loodusõpetus; 7) Geograafia; 8) Bioloogia; 9) Keemia; 10) Füüsika; 11) Ajalugu; 12) Inimeseõpetus; 13) Ühiskonnaõpetus; 14) Muusika; 15) Kunstiõpetus; 16) Tööõpetus; 17) Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus; 18) Kehaline kasvatus.

Valikõppeainetena on põhikoolis: 1) Usundiõpetus 2) Informaatika; 3) Karjääriõpetus; 4) Usuõpetus.

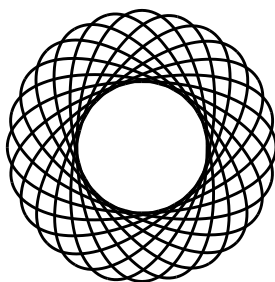
Valikõppeainete valimise põhimõtted

Valikaineid määrab „Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava“. Valikainete loetelu kujuneb kooli omaniku, kooli Nõukogu, kooli õppenõukogu, õpilaste ja lastevanemate eelistustest. Eelseisval õppeaastal õpitavate valikainete lõplikku loetelu määrab oma ostusega kooli õppenõukogu.

Keelte kasutamine õppeainetes

Õppetöö toimub vene keeles (va inglise ja eesti keeled). Eesti keelt teise keelena õpetatakse eesti keeles, inglise keelt inglise keeles.

IV. Läbivad teemad

Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekavas arvatakse ette kaks plokki kohustuslikke läbivaid teemasid: a)riigiõppekava poolt nõutavad teemad ja b)kooli eripärast tulenevad teemad.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes

tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, eluja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu
- kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega
- ümberkäimise oskusi;
- arendama oskust seada endale eesmärke ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja
- koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiv teema „Keskond ja jätkusuutlik areng”

Läbiva teema „Keskond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- aru saada loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna
- vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- aru saada inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu
- erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning
- ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil,
- kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku
- arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

Läbiv teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkuset
- põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- mõistma avaliku, ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusesse ja selles osalemisesse.

Läbiv teema „Kultuuriline identiteet”

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijjana ja kultuuride vahendajana;
- mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult
- loetule, nähtule ja kogetule;
- teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku

- rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiv teema „Teabekeskond”

Läbiva teema „Teabekeskond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon”

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest
- mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid
- ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes;
- kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel
- erinevates projektides.

Läbiv teema „Tervis ja ohutus”

Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima

tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldiseid sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- leidma ning kasutama usaldusväärset tervise teavet ja abiteenuseid;
- teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- vältima ohuolukordadesse sattumist;
- kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiv teema „Väärtused ja kõlblus”

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õppe-eesmärgid

Õpilast suunatakse:

- tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises
- ning neid järgima;

- reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispehmete üle, kasutades kõlbeliste
- konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Õigeusu-valgustuslikud läbivad teemad

- 1) **Püha Pärimus** on üks tähtsamaid viise Jumala Ilmutuse leevendamiseks ja säilitamiseks, mis on usuõpetuses, sakramentides ja pühades usukommetes ning mida edastavad usklikud sõna- ja eluga põlvest põlve. Õpilastel kujuneb erinevate kultuuride ja tsivilisatsioonide ajaloolise areemisprotsessi asjaosalisuse pädevus.
- 2) **Pühakiri** on piibliraamatute kogu, mida kirjutas Püha Vaim Jumalast pühitsetud inimeste kaudu, keda nimetatakse prohvetiteks või apostliteks. Piibliraamatute korpus on kaks osa, mis määratlevad ajaloos Jumala ja inimese liidu kuju. Piibli tundmine on usulise asjatundmise oluliseks tunnuseks, selle arvukad tõlked misjonäritegevuse käigul aitavad etnilistevaheliste seoste arenemisele kaasa.
- 3) **Palve** on eriline psühhosomaatiline inimese seisund, milles tõstavad mõistus ja süda inimese harrast sõna Jumala poole ülistuslaulu, tänamise ja palumise vormis. Ühindades sisemist (mõistust ja südant) ja välist (keha), aitab palve leida nii sise- kui ka välisrahu – ümbritseva maailmaga ja teiste inimestega.
- 4) **Heategevus** põhineb Kristuse õpetusel, kes käskis armastada ligimest. See on halastuse (kehaliste ja vaimsete) tegude täitmine, milles ilmneb ristiusu õpetuse sügav mõte. Heategevuse oskused aitavad üldinimlike suhete tervistamisele kaasa.
- 5) **Patristika** näitab, kuidas ristiusu õpetuse täielikkus oli avastatud ja kirja pandud kiriku ja ajaloo usuõpetajatel. Antud pädevus aitab kaasa hoidlikule, mõttekale ja austavale suhtumisele pühade isade pärandisse.
- 6) **Kirikuga ühendamine** on inimese kaasatõmbamise määr (või kvaliteet) Jumala sätestatud inimühiskonda (kirikusse), kus inimesed on seotud õigeusu, usuõpetuse, pühaaluse ja sakramentidega. Antud pädevus kujundab kirikusiseseid kommunikatiivseid suhtlemisoskusi ja teeb üldkiriku müstilise kogemuse osaliseks.
- 7) **Usuline maailmavaade** määratleb inimese erilist käitumist, mille aluseks peavad olema usk, lootus ja armastus. Usuõpetus seisneb usu Sümbolis, lootuseõpetus – õndsuste käskudes ja Issanda Palves, armastuseõpetus – Dekaloogis ja meie Issand Jeesus Kristuse Uues Testamendis. Kogusummas nad määratlevad ristiusuliste maailmavaate peaprintsiipi, nende püüdlust Jumala poole. Ristiusu maailmavaade annab tooni kogu inimese elule ja annab selget vastust küsimusele inimese olemasolu mõtte kohta. Ristiusu maailmavaade ei anna kristlasele mitte ainult teoreetilisi teadmisi, kuid ka aitab neid teadmiste praktilises teostamises.

Õigeusu-valgustuslike läbivate teemade käsitlemise põhimõtted

Õigeusu-valgustuslikuid läbivaid teemasid käsitletakse peamiselt tunni vormis niisuguste õppeainete kaudu nagu usuõpetus, kirjandus, ajalugu, inimeseõpetus. Väiksemas mahus on esitatud need läbivad teemad niisugustes ainetes nagu matemaatika, füüsika, keemia, bioloogia, geograafia, vene, eesti ja inglise keeled. Ainekavad sisaldavad läbiva teema nimetust ja selgitust selle kohta, missuguses kontekstis hakatakse õpetama avaldatud läbivat teemat.

Kolmandas astmes käsitletakse läbivaid teemasid iseseisvate õppeülesannete, referaatide, uurimistöode ja projektide kaudu.

Õigeusu-valgustuslike läbivate teemade arenemisele ja vastavate pädevuste kujundamisele aitavad kaasa samuti kooli palvetalitused, kooli kirikupühad, õpilaste osalemine altarijumalateenistuses, kirikukooris laulmas käimine, koolidevahelised usu-valgustuslikud konverentsid, palverännakureisid mööda pühi kohti.

Läbiv teema “Püha Pärimus”

Püha Pärimus on üks tähtsamaid viise Jumala Ilmutuse leevendamiseks ja säilitamiseks, mis on usuõpetuses, sakramentides ja pühades usukommetes ning mida edastavad usklikud sõna- ja eluga põlvest põlve. Antud läbiva teema realiseerimise tulemusena kujuneb õpilastel erinevate kultuuride ja tsivilisatsioonide ajaloolise arenemisprotsessi asjaosalisuse pädevus.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Püha Pärimus” on suunatud sellele, et õpilane:

- tutvub Püha Pärimuse fenomeniga (või uurib seda);
- saab aru selle aktuaalsusest;
- mõistab Püha Pärimuse tekkimise põhjuseid ja tegevusprotsessi kui Jumala tõe edasi andmist suust suhu, põlvest põlve;
- tunnetab Püha Pärimuse mõju haardetsooni globaalsust;
- tunnetab Jumala tõe edasiandmise vormide mitmekülgsust Püha Pärimuse raames;
- õpib hindama ja mõtestama Püha Pärimuse vorme;
- hakkab püüdema Püha Pärimuse sisu uurimise poole;
- suudab mõista kirjandust Püha Pärimuse kohta, õpib selles orienteeruma.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- suhtub hardalt Pühakirja raamatutesse;
- suhtub austusega kirikutraditsioonidesse;
- tunneb puudust kiriku järele;
- tunneb peamiseid kiriku sakramente;
- teab, kes on pühakud ja inglid;
- on tutvunud peamiste kirikupühadega alates jõuludest ja lõpetades lihavõtetega;
- omab ettekujutust Kristuse lunaohvrast;

6. klassi lõpetaja:

- mõistab jumalateenistusringi tähendust;
- paastub;
- töötab erinevate allikatega, kommenteerib (Pühakiri, pühakuelulood);
- põhjendab oma seisukohta nii suuliselt kui ka kirjalikult, võtab osa diskussioonidest;
- töötab Lähis-Ida kaardiga;
- oskab koostada ajalooreferaati ja teha lühikest uurimist;
- oskab panna end pühaku olukorda, võrrelda end ja oma tegusid temaga.

Põhikooli lõpetaja:

- omab ettekujutust meie Issand Jeesus Kristuse maaelust;
- mõistab jumalakehastuse mõtet ja Kristuse õpetuse sisu;
- omab algettekujutust kiriku põhikirjast;
- tunnetab usu tunnistamise tähtsust;
- teeb vahet taeva- ja maakiriku vahel;
- saab aru usu sümboli peale rajatud õigeusu õpetuse mõttest;
- tunneb peamiseid kirikupühi, nende vaimset tähendust ja sisu;
- tunneb peamised kirikudogmasid ja nende tähendust;
- tunnetab Jumala olemuse käsitamatast.

Läbiv teema “Pühakiri”

Pühakiri on piibliraamatute kogu, mida kirjutas Püha Vaim Jumalast pühitsetud inimeste kaudu, keda nimetatakse prohvetiteks või apostliteks. Piibliraamatute korpuses on kaks osa, mis määratlevad ajaloos Jumala ja inimese liidu kuju. Piibli tundmine on usulise asjatundmise oluliseks tunnuseks, selle arvukad tõlked misjonäritegevuse käigul aitavad etnilistevaheliste seoste arenemisele kaasa.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Pühakiri”õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- tutvub Pühakirja fenomeniga (või uurib seda);
- tunnetab Pühakirja tekstide jumalavaimulikku loomust;
- tunnetab Pühakirja aktuaalsust tänapäeva maailma jaoks;
- mõistab Pühakirja tekkimise (kirjapanemise) põhjuseid;
- õpib selgeks Pühakirja levitamiseks vahendite loomise misjonärieesmäärke (tähestikke ja kiri);
- tunnetab Pühakirja mõju haardetsooni globaalsust;
- mõistab Pühakirja ühtsuse kokkuliitmise põhjuseid ja protsesse (kaanon);
- õpib hindama Pühakirja tekste, suhtuma nendesse hardalt ja arukalt;
- omandab Pühakirja (piibli usuteaduse) sisu õppimise oskusi;
- omandab vajalikke orientatsiooni vilumisi eksegeesilises kirjanduses (tõlgenduskirjanduses);
- omandab ettekujutust Pühakirja uurimise probleemidest;
- omandab Pühakirja uurimise metoodika oskusi.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- omab ettekujutust ristiusu elumõttest;
- on tolerantne teiste usuliste veendumustega inimeste suhtes;
- suhtub hardalt Pühakirja raamatutesse;
- hindab Kristuse käsku armastusest ligimeste vastu;
- tunnetab oma hinge surematust;
- armastab oma ligimest;

- orienteerub Laste Piiblis.

6. klassi lõpetaja:

- oskab kasutada piiblileksikoni;
- tunneb inimühiskonna arenemist enne ja pärast Noa aega;
- omab ettekujutust piiblimuististest ja Piibli maailmast, oskab tuua piibliajastule iseloomulikke näiteid;
- mõistab piiblipärandi tähtsust inimkonna ajaloo jaoks, toob piiblikultuuri erinevate fenomenide näiteid;
- saab aru sellest, et piiblisündmustel ja nägemustel on põhjused ja tagajärjed, loob lihtsamaid seoseid (näiteks, kirjeldab mingit sündmust);
- teab, et informatsiooni piibliaja kohta saab hankida peallikast – Piiblist, samuti teisejärgulistest allikatest;
- mõistab Piibli tähtsust kui ajaloolist infoallikat, oskab töötada teisejärguliste infoallikatega;
- püüab vaadelda maailma piibliajal elanud inimeste silmaga, tahab mõista nende inimeste elulaadi ja tegevuse motiive;
- paastub, juhindudes Pühakirja näidetest.

Põhikooli lõpetaja:

- oskab siduda peamiste kirikudogmate teadmist ja nende tähendust Pühakirja tekstidega;
- mõistab Jumala kehastuse tähtsust ja Kristuse õpetuse sisu;
- on tutvunud meie Issand Jeesus Kristuse maaelu kirjeldamise peallikaga (Evangeelium);
- näeb Pühakirja näidetes oma usu tunnistamise alust;
- tunneb näiteid Pühakirja tekstidest, kus räägitakse vahest taeva- ja maakiriku vahel;
- mõistab Pühakirjale rajatud õigeusu õpetuse tähtsust;
- oskab tuua Pühakirjast usu hoidmise näiteid.

Läbiv teema “Palve”

Palve on eriline psühhosomaatiline inimese seisund, milles tõstavad mõistus ja süda inimese harrast sõna Jumala poole ülistuslaulu, tänamise ja palumise vormis. Ühindades sisemist (mõistust ja südant) ja välist (keha), aitab palve leida nii sise- kui ka välisrahu – ümbritseva maailmaga ja teiste inimestega.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Palve” õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- tutvub palve fenomeniga;
- saab selgeks palve vajadust ja tähtsust lunastuse teos;
- tunnetab palve tähtsust kui õndsuse vastuvõtja-juhti;
- tunnetab palve mõju globaalsust (üld- ja erapalve);
- saab teada palve vormide mitmekesisust;
- saab teada Jumala palve tähtsust;
- saab teada evangeeliumi tähendamissõna mõtet palve kohta (näiteks, Lk., 18, 1-8);
- õpib palvete tekste arukalt lausuma;
- saab teada käitumise reegleid üldpalve ajal: “minu koda on palvekoda...” (Lk., 19, 46);
- saab teada kiriku liturgiapärandi rikkalikust traditsioonist;
- õpib orienteeruma palveraamatus, psalteris ja akafistiraamatus.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- mõistab palve vajadust õppimise teos;
- käitub väärikalt palvetalituse ajal koolis ja pühamus;
- suhtub austusega kiriku traditsioonidesse;
- tunnetab ikooni rolli palvetamise ajal;
- mõistab vaimse maailma jaotamist nähtavaks ja nähtamatuks.

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab ristiusu kunsti abistusrolli palvetamise jaoks;
- mõistab ikonograafia abistusrolli palvetamise jaoks;
- võtab teadlikult osa jumalateenistusest (kooli liturgia);
- käitub väärikalt pühamus;
- võtab osa kooli jumalateenistusest (palvete lugemine ja laulmine, Usu Sümbol).

Põhikooli lõpetaja:

- tunneb peamiste kirikupühade palveid, nende tähendust ja sisu;
- omab algettekujutust jumalateenistuse põhikirjast;
- mõistab Usu Sümbolile rajatud õigeusu õpetuse tähendust;
- teab ristiusu lootuse tähendust liturgiaelu kontekstis;
- mõistab palve tähendust usu säilitamise jaoks.

Läbiv teema “Heategevus”

Heategevus põhineb Kristuse õpetusel, kes käskis armastada ligimest. See on halastuse (kehaliste ja vaimsete) tegude täitmine, milles ilmneb ristiusu õpetuse sügav mõte. Heategevuse oskused aitavad üldinimlike suhete tervistamisele kaasa.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Heategevus” õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- õpib selgeks kahe Vana Testamendi määruse tähtsust – laupäeva kohta (Os., 6, 6; Mt., 12, 12) ja kümnise kohta (Lv., 27, 30; Mt., 23, 23);
- õpib selgeks Jeesuse Kristuse õpetust armuanni kohta (Mt., 6, 1-4; 10, 42);
- õpib selgeks Tema “kuldreeglit” (Mt., 7, 12);
- avab enda jaoks tähendamissõnade mõtet, kus näitab Jeesus Kristus heategude tähtsust (kümne neitsi kohta (Mt.25, 1-13) ja halastava samarjanini kohta (Lk., 10, 25-37);
- õpib selgeks Jeesuse Kristuse suhtumist rikkusesse (“on raske rikkal siseneda taevariiki” (Mk., 10, 23; Lk., 18, 18-30));
- õpib selgeks Jeesuse Kristuse tähendamissõnade mõtet rikka ja Lasari kohta (Lk., 16, 19-31) ja hullumeelse rikka kohta (Lk., 12, 13-21);
- jätab meelde lese näite, kus ta andis pühamu peale kaks leptonit (Mk., 12, 41-44);
- õpib selgeks Jeesuse Kristuse õpetust riigilõivu kohta (Mt., 17, 24, 27; Mk., 12, 13-17);
- õpib selgeks apostlite õpetust selle kohta, et “usk ilma tegudeta on surnud usk...”

- õpib selgeks vennaliku vastastikuse abi tähtsust apostlite aja kristlaste vahel (näiteks, apostel Paulust Priskilla ja Akila abistamine (Ro., 16, 3-4), makedoonlastest kristlaste pühakute teenimine (2 Ko.,8, 4-5));
- õpib selgeks apostel Pauluse õpetust armuanni kohta “kes külvab kitsilt, see lõigabki kehvalt...” (2 Ko.,9, 1-15);
- tunnetab armutegude soodsat mõju patuse inimese teadvusele tänapäeva maailmas;
- tunnetab seost misjonitöö ja heategevuse vahel (enne võita armastust, seejärel ristiusku kuulutada);
- saab teada heategevuse vormide mitmekesisusest;
- hakkab osalema heategevuse aktsioonides või nendele kaasa tundma;
- õpib selgeks pühade isade õpetust vaeseid abistamise kohta.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- tunnetab nii ristiusu elu eesmärgi määratlemise tähtsust (lunastus), kui ka selle saavutamiseks vahendite kasutamise tähtsust (head teod);
- omab ettekujutust jumaliku halastuse kõrgemaist näitest – Kristuse lunaohvrilt;
- aitab teiste usuveendumustega inimesi, kaasa arvates ateiste, eakaaslastega suhtumise raames;
- hindab Kristuse käsku armastusest ligimeste vastu.

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab ristiusu seost heage tegudega;
- tunneb Usu Sümboli õpetust heategevuse kohta;
- hindab Jeesuse Kristuse halastava suhtumise näidet allakäinud inimkonda (Usu Sümboli järgi);
- tunnetab üldpalve seost kiriku heategevusega;
- võtab osa kooli heategevuse aktsioonidest.

Põhikooli lõpetaja:

- tunneb kirikupühade rolli heategevuse toimingutes;
- mõistab lunastaja sõnade tähtsust: “armu tahan, mitte ohvrit...” (Os., 6, 6);
- omab ettekujutust meie Issand Jeesus Kristuse armutegudest Tema maaelu ajal (tervekstegemine, rahva toitmine kõrbes, lohutamine);
- tunneb Jeesuse Kristuse õpetuse mõtet laupäeva kohta (Dekaloogi järgi);
- teab heade tegude tähtsusest Issanda Palve õpetuse ja õndsuste käskude järgi;
- teab heategevuse rollist ristiusu kuulutamise asjas (misjonitöö);
- teab maakiriku liikmeid abistamise näiteid taevakiriku liikmete poolt;
- mõistab katoliku õpetuse “teenete” kohta kahjulikkust.

Läbiv teema “Patristika”

Patristika näitab, kuidas ristiusu õpetuse täielikkus oli avastatud ja kirja pandud kiriku ja ajaloo usuõpetajatel. Antud pädevus aitab kaasa hoidlikule, mõttekale ja austavale suhtumisele Pühade isade pärandisse.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Patristika” õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- saab tutvuda Pühade isade pärandusega;
- mõistab selle aktuaalsust;
- mõistab Pühade isade rolli Püha Pärimuse säilitamises;
- mõistab Pühade isade rolli Pühakirja kujundamises;
- tunnetab Pühade isade õpetuse kõigile Kiriku institututidele mõju globaalsust;
- saab tutvuda pühade isade pedagoogilise pärandusega;
- õpib hindama ja austama Pühade isade õpetust;
- hakkab püüdlema Pühade isade päranduse uurimise poole;
- omandab vajalikke teadmisi patristika uurimise metoodika kohta.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- teab, kes on Kiriku Pühad isad;
- tunnetab Pühade isade osalemist lunastuse teos;
- austab Pühade isade tegevust kirikutradsioonide loomises;
- teab Pühade isade pedagoogilisest tegevusest;
- omab ettekujutust Pühade isade valgustus- ja misjonitegevusest.

6. klassi lõpetaja:

- teab Pühade isade rollist Usu Sumboli kujundamises;
- teab Pühade isade rollist ristiusu jumalateenistuse, paastude, jumalateenistusringi ja põhikirja korraldamises;
- teab Pühade isade töödest kristlase elus sakramentide rolli avamise asjas;
- teab Pühade isade töödest kirikuhierarhia kujundamises ning munga- ja nunnaelu tekkeprotsessis;
- tunnetab Pühade isade rolli kirikudistsipliini kujundamises, kaasa arvates pühamus käitumise normide teostamist.

Põhikooli lõpetaja:

- teab Pühade isade osalemisest kirikupühade teostamises;
- tunneb kirikupühade teostamise eesmärke;
- tunneb pühade isade sissepanekut pühade dogmatilise mõtte avamisesse;
- teab Pühade isade õpetusest Jumala olemuse tundaõppimise inimese jaoks käsitamatus kohta;
- teab Pühade isade sissepanekust Jumala kehastuse tähenduse avamise teosse;
- teab Pühade isade sissepanekust kiriku põhikirja loomise teosse;
- tunneb Pühade isade suhtumist õigeusu tunnistamisesse;
- tunneb Pühade isade õpetust taeva- ja maakiriku kohta;
- tunneb Pühade isade õpetust patu kohta;

- teab “Õigeusu tunnistamisest”, mis on rajatud Pühade isade õpetusele, ja selle vagaduse õpetusest – usu (Usu Sümbol, sakramendid), lootuse (õndsuste käsud, Issanda Palve) ja armastuse (Dekaloog, Uus Testament) kohta.

Läbiv teema “Kirikuga ühendamine”

Kirikuga ühendamine on inimese kaasatõmbamise määr (või kvaliteet) Jumala sätestatud inimühiskonda (kirikusse), kus inimesed on seotud õigeusu-, usuõpetuse-, pühaaluse- ja saladustega. Antud pädevus kujundab õpilasel kirikusiseseid kommunikatiivseid suhtlemisoskusi ja teeb ta üldkiriku müstilise kogemuse osaliseks.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Kirikuga ühendamine” õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- ühineb kirikuga;
- on avatud Kiriku õpetuse jaoks;
- näeb seost kirikuga ühendamise ja Jumalasuhtluse vahel;
- hakkab teadlikult osalema Kiriku sakramentides ja usukommetes;
- mõistab Lunastaja üleskutse “astuge kitsast väravast sisse” mõtet ja selle rakendamist kristlase kirikuga ühendamise protsessis;
- orienteerub kirikukultuuri peamistes mõistetes;
- õpib selgeks ristiusu moraalil norme;
- näeb otsest seost kirikuga ühendamise ja lunastuse vahel;
- tunnetab seost käsu armastusest ligimese vastu ja kirikuga ühendamise vahel;
- on realistlik kiriku tegelikkuse tunnetamisel.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- usub sellesse, et Jumal nii kutsub inimest Kirikusse, kui ka annab temale kõik vahendid kirikuga ühendamiseks;
- mõistab palve tähtsat rolli kirikuga ühendamise teos;
- peab korralikku käitumist koolis ja pühimus palvetalituse ajal kirikuga ühendamise tunnuseks;
- on kannatlik ja vagur;
- mõistab sakramendi ja pühakommete tähendust;
- täidab Jeesuse Kristuse käske armastusest ligimeste vastu;
- osaleb kirikuelus;
- suhtub lugupidamisega kiriku traditsioonidesse;
- austab ikoone;
- peab peamiste kirikupühade tundmist (alates jõuludest ja lõpetades lihavõtetega) kirikuga ühendamise tunnuseks.

6. klassi lõpetaja:

- tunneb Õigeusu aluseid;
- usub kunsti didaktilisesse rolli kirikuga ühendamise teos;

- mõistab pühade kiriku esemete tähenduse ja otstarbe tähtsust kirikuga ühendamise teos;
- tunneb ikonograafia ja pühade riietuste sümboolika aluseid;
- tunneb kirikukalendri aluseid;
- tunneb jumalateenistusringi aluseid;
- peab kinni kristlase käitumise reeglitest ja normidest pühamus;
- võtab osa kooli jumalateenistusest.

Põhikooli lõpetaja:

- tunneb kirikupühade korda, nende vaimset tähendust ja sisu;
- tunneb kirikudogmasid ja nenede sisu;
- tunneb Jumala kehastuse tähendust;
- tunneb meie Issand Jeesus Kristuse maaelu kronoloogiat;
- omab ettekujutust kiriku põhikirjast;
- tunnistab õigeusku;
- mõistab taeva- ja maakiriku erinevusi;
- tunneb Usu sümbolit;
- võitleb patuga;
- hoiab usku.

Läbiv teema “Usuline maailmavaade”

Usuline maailmavaade määratleb inimese erilist käitumist, mille aluseks peavad olema usk, lootus ja armastus. Usuõpetus seisneb usu Sümbolis, lootuseõpetus – õndsuste käskudes ja Issanda Palves, armastuseõpetus – Dekaloogis ja meie Issand Jeesus Kristuse Uues Testamendis. Kogusummas nad määratlevad ristiusuliste maailmavaate peaprintsiipi, nende püüdlust Jumala poole. Ristiusu maailmavaade annab tooni kogu inimese elule ja annab selget vastust küsimusele inimese olemasolu mõte kohta. Ristiusu maailmavaade ei anna kristlasele mitte ainult teoreetilisi teadmisi, kuid ka aitab neid teadmiste praktilises teostamises.

Õppe-eesmärgid

Läbiva teema “Usuline maailmavaade” õpetamine on suunatud sellele, et õpilane:

- õpib selgeks usulist maailmavaadet;
- mõistab selle aktuaalsust;
- õpib kätte usulise maailmavaate peamisi mõisteid;
- õpib süstemaatiliselt usulise maailmavaate fenomeni sellele iseloomulikumate sündmuste ja protsesside kontekstis;
- hakkab mõistma tänapäeva sündmuste olemust usulise maailmavaate seisukohalt;
- mõistab mineviku ja oleviku seost usulise maailmavaate seisukohalt;
- õpib interpreteerima ja hindama informatsiooni, andes sellele kriitilist hinnangut usulise maailmavaate seisukohalt;
- hakkab tunnustama erinevusi inimeste, vaadete ja situatsioonide vahel usulise maailmavaate seisukohalt;
- õpib kujutlema ja motiveerima oma arvamust usulise maailmavaate seisukohalt;
- õpib analüüsima ja hindama oma tegevust, nägema ja korrigeerima oma eksiarvamusi usulise maailmavaate seisukohalt;
- õpib analüüsima ümbritsevate inimeste tegevusi, ajaloolisi sündmusi ja protsesse, millistesse on nad sisse tõmmatud, usulise maailmavaate seisukohalt;

- tunnetab usulise maailmavaate vormide mitmekesisust;
- õpib orienteeruma usulises kirjanduses;
- õpib selgeks selle uurimise meetodikat;
- hakkab propageerima Kiriku õpetust ja selle maailmavaadet.

Kujundatavad pädevused kooliastmeti

3. klassi lõpetaja:

- usub Jumalasse ja teab, et Tema käskis õppida ja maailma tunnetada;
- omab ettekujutust ristiusu elu tähendusest;
- suhtub austusega kiriku traditsioonidesse;
- tunnetab oma hinge surematust;
- tunneb puudust Kiriku järele;
- armastab oma ligimest;
- vihkab pattu;
- omab ettekujutust peamistest kirikusaladustest;
- mõistab vaimse maailma jaotust nähtavaks ja nähtamauks;
- omab ettekujutust Kristuse lunaohvrast.

6. klassi lõpetaja:

- tunnetab õigeusu tähendust;
- võtab teadlikult osa jumalateenistusest;
- käitub väärikalt pühamus;
- mõistab pihtimise ja armulaua käimise vajadust;
- paastub;
- võtab osa kooli jumalateenistusest.

Põhikooli lõpetaja:

- tunneb peamiseid kirikupühi, nende vaimset tähendust ja sisu;
- tunneb peamiseid kirikudogmasid ja nende tähendust;
- tunnetab Jumala olemuse käsitamatumust;
- mõistab Jumala kehastuse ja Kristuse õpetuse tähendust;
- omab ettekujutust meie Issand Jeesus Kristuse maaelust;
- tunnetab õigeusu tunnustamise tähtsust;
- mõistab taeva- ja maakiriku erinevusi;
- mõistab Usu Sümbolile rajatud õigeusu õpetuse tähendust.

Õpetamise integratsioon

Õpetamise integratsioon aitab kaasa üld-, õigeusu-valgustuspädevuste ja pädevuste õppeainete alal kujundamisele. Õpetamise integratsiooni saavutatakse läbivate teemade, teemaatiliste aktsentide abil, konversiooni protsessi, õppeülesannete, õpetamise liikide ja kooli traditsioonide kaudu.

Läbivad teemad haaravad olulisi õpilase isikliku, sotsiaalse ja uskliku arenemise seisukohalt elusfääre, mida eraldi ei käsitle mitte ükski õppeaine.

Läbivate teemade õppimise eesmärgiks on teadmiste, oskuste, positsioonide, väärtuslike

orientatsioonide ja käitumise normide kujundamine sfäärides, kus puutuvad kokku paljud õppeained. Läbivate teemade õppimise kõige olulisemaks eesmärgiks on uskliku maailmavaate kujundamine.

Läbivate temade õppimine realiseeritakse kogu kooli tegevuse kaudu: ainekavade, kooli mikrokliima, kooli traditsioonide, kooli juhtkonna ja majandusliku tegevuse kaudu. Õpetaja roll seisneb selles, et ta loob motivatsiooni õppimiseks, kujundab vastavaid elupositsioone, samuti õppekeskkonda, mis vastab õpilaste vanusele ja nenede võimetele. Eelistatakse õpetamise vormide mitmekülgust, õpetamist kogemuse omandamise kaudu: rühmatöö, projektide, ekskursioonide ja palverännakureiside korraldamine, osalemine pühapäeva altarijumalateenistuses koolilastele, arutlemised, individuaalsed ülesanded, kodused tööd, loovad tööd jne. Õpetaja isiklikul eeskujul elupositsioonide, usklikke veenmiste, samuti töö- ja suhtlusoskuste suhtes on määratlev tähendus.

Loometöö

III kooliastmel korraldab Narva Õigeusu Humanitaarkool õpilaste jaoks loometööd läbivate või integreeritud õppeainete teemade alusel. Loometööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Loometööde korraldamiseks ja täitmiseks määratakse pedagoogide hulgast juht. Loometööde liigid:

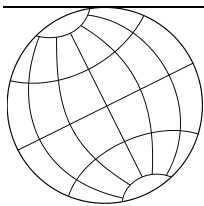
- uurimistöö;
- projektitöö;
- ilukirjanduse alane töö;
- seminari korraldamine ja läbiviimine;
- ekskursiooni korraldamine ja läbiviimine;
- temaatiliste tundide korraldamine ja läbiviimine (vähemalt kolm);
- viktoriini korraldamine ja läbiviimine;
- üldkoolipeo või temaatilise päeva korraldamine ja läbiviimine;
- ettekanne.

Loometöö täitmise kord

Iga aasta koostab kool loometööde teemade nimekirja III kooliastme õpilaste jaoks. Teemasid pakuvad kooli pedagoogid ja õpilasomavalitsus. Teemat võib pakkuda ka õpilane ise. Teemade nimekiri, töö tähtaeg, kaitse või esitluse vorm vaadeldakse ja kinnitatakse pedagoogikanõukogu poolt enne õppeaasta algust. Kümne päeva jooksul informeeritakse III kooliastme õpilasi loometööde teemade ja läbiviimise korra kohta. III kooliastme õpilane on kohustatud õppeaasta esimesel poolel tegema valiku ning teavitama kirjalikult valitud teema kohta kooli juhtkonda. Loometöö juht koostab koos õpilasega loometöö etappide, eesmärkide ja kaitse (esitluse) detailse planeerimise.

Loometöö võtab vastu kolmeliikmeline komisjon. Loometöö hindamiseks on arvestus. Loometöö teema on kirjas põhikooli lõpetamise tunnistuses.

V. Koolidevaheliste ja koolisiseste projektide planeerimise põhimõtted

Narva Õigeusu Humanitaarkool viib läbi projektide koostamise ja realiseerimise plaanilist tööd. Koolidevahelised projektid on suunatud:

- partnerite otsingule nii Eesti kui ka välismaa koolide hulgast;
- partneritega tihedate kontaktide loomisele;
- erinevate koolide vahel töökogemuste vahetamisele;
- õpilaste maailmavaate laiendamisele ja süvendamisele;
- eneseanalüüsi ja teistega võrdlemise oskuste väljatöötamisele;
- õpilaste loomepotentsiaali eneserealiseerimisele;
- õpilaste eneseusu omandamisele oma võimetusse ja oskustesse.

Koolisisest projektid on suunatud:

- erinevate inimeste ja gruppide vahel koolisisese koostöö oskuste väljatöötamisele;
- õpilaste rühmatöö oskuste kujundamisele;
- õpilaste kriitilise mõtlemise võime väljatöötamisele;
- õpilaste plaanilise tegevuse võime väljatöötamisele;
- õpilaste loovmõtlemise ja probleemide lahendamise ebastandardse lähenemise arengule;
- kooli füüsilise ja vaimse keskkonna parandamisele;
- õpilaste ja õpetajate vahelise usaldava õhkkonna kujundamisele.

Projektitegevus näeb ette projektitöö korraldamist lühiajalises perspektiivis (ühekordsed projektid), keskmise tegevusajaga (kahe- või kolmeetapilised) ja pikaajalises perspektiivis (mitme-aastased). Projekti korraldajateks võivad olla kooli juhtkond, pedagoogid, pedagoogikanõukogu, õpilased, õpilasmavalitsus ja lastevanemad. Projektide potentsiaalsed partnerid on Eesti koolid, mittetulundusühingud, fondid, rahvusvahelised organisatsioonid, Eesti ja välismaa kirikud ja kogudused.

Planeerimise põhimõtted sisaldavad:

- koolidevaheliste ja koolisiseste võimalike projektide ülevaadet;
- konkreetse projekti eesmärkide ja ülesannete määramist;
- projekti realiseerimise tähtaega;
- projekti juhtide ja korraldajate määramist;
- projekti partnereid;
- projekti finantseerimise allikaid;
- projekti eelarvet, sh omafinantseerimise osa;
- projekti realiseerimise aruande esitamise korda ja vormi;
- projekti tulemuste analüüsi.

VI. Õppeprotsessi astmeti korraldus

1. Kool järgib ainesüsteemi.

Õppeprotsess jaguneb kolmeks astmeks:

Esimene aste (1.-3. kl.)

Teine aste (4.-6. kl.)

Kolmas aste (7.-9. kl.)

Õpetamise tõlgendus (käsitus)

Kool tõlgendab õpetamist kui kasvatusprotsessi lahutamatu koostisosa. Õpetaja ei anna oma aine kaudu pelgalt teavet ega kontrolli selle omandamist õpilase poolt, vaid kujundab oma isiku, oma mõtteviisi ja käitumise kaudu ka lapse isiksust. Õppurite kasvatamise põhikoormus lasub klassi kuraatoreil, kes teostavad õppekava täitmist nii tundide raames kui ka tundide välisel ajal.

Koolielu korraldus

Käesolevas dokumendis kasutatakse järgmisi termineid, mis omavad järgmist tähendust:

Õppeaasta – ajavahemik, mis omab 5 õppeperioodi, millest 4 koosnevad 175 õppepäevast, ja viies täiendav õppevahemik, mis sisaldab eksamiperioodi, ning aeg, mis on ettenähtud suve õppetöö läbiviimiseks (täiendavad suvetegelemised ja ülesanded). Õppeaasta algab 01. septembrist ja lõpeb 31 augustil.

I õppeperiood – õppeaja vahemik õppeaasta algusest kuni sügisvaheajani.

II õppeperiood – õppeaja vahemik esimesest õppepäevast pärast sügisvaheaega kuni Jõuluvaheajani.

III õppeperiood – ajavahemik esimesest õppepäevast pärast Jõuluvaheaega kuni kevadvaheajani.

IV õppeperiood – ajavahemik alates esimesest õppepäevast pärast kevadvaheajani kuni suvevaheajani.

V õppeperiood – täiendav õppeaeg, mis sisaldab eksamiaega ja suve õppetööd (täiendavad suvetegelemised või ülesanded).

Õppeaastasse mahub 175 tööpäeva. Koolil on viiepäevane tööpäev. Vaheajad jagunevad nelja gruppi:

- sügisvaheaeg;
- Jõuluvaheaeg;
- Ülestõusmispühade vaheaeg (Suur reede ja Esimene Lihavõttepüha);
- suvevaheaeg.

Kooli õppenõukogu otsusel võidakse õppeaastat pikendada nii kogu kooli jaoks tervikuna, kui ka teatud õpilaste jaoks.

Tunni kestus on 45 minutit, vaheaeg kestab 10 minutit, päeva jooksul on kavandatud kaks lõunavaheaega kestusega 20 minutit.

Iga õppepäev algab palvega. Õpilaste kohalolek palvusel on kohustuslik.
Õppeaasta algust ja lõppu saadab samuti palvus.
Päevane õppevorm.
Huvialaringid võivad tegutseda nii puhke- kui ka pidupäevadel.

Tundide algus ja lõpp

0-tund:	8.00-8.45
Palvetund:	8.45-9.00
1-ne tund:	9.00-9.45
2-ne tund:	9.55-10.40
Eine:	10.40-11.00
3-s tund:	11.00-11.45
Lõuna:	11.45-12.05
4-s tund:	12.05-12.50
5-s tund:	13.00-13.45
6-s tund:	13.55-14.40
7-s tund:	14.50-15.35

VII. Hindamise korraldus

Hindamise eesmärgid

- teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid
- hindamine annab informatsiooni õppeedukusest õpilasele, lapsevanematele, õppenõukogule;
- suunab õppejõu tegevust õppimise toetamisele ja õpilase individuaalse arenemisele;
- motiveerib õpilast sihikindlalt õppima ja saavutama tulemusi;
- formeerib õpilasel isehindamist ja aitab kaasa edasise haridustee valikul.

Käitumise ja hoolsuse hindamine motiveerib ja suunab õpilast:

- järgima üldiselt järgivate käitumisnorme;
- järgima kristliku moraali;
- tema kujunemisest kui kiriku liikmeks;
- täitma tingimusi, mis on toodud: „Narva Õigeusu Humanitaarkooli õpilaste käitumiseetika ja normid” ja kooli Põhimääruses;
- täitma õppeülesandeid ja kohustusi.

Hindamise informatsioon

- Õppeedukuse hindamise ja korda tutvustab õpilastele klassikuraator ja aineõpetaja õppeaasta alguses või õppekursuse alguses.
- Õpilaste käitumise hindamise ja korda tutvustab õpilastele klassikuraator õppeaasta alguses.
- Õpilasel, tema lapsevanemal või eestkostjal on õigus saada hinnete kohta informatsiooni klassi kuraatorilt või aineõpetajalt 1 kord nädalas kas suulises, elektroonilises või kirjalikus vormis (vastavalt tüüpilisele formularile). Õpilane ja lapsevanem peavad teatama kooli administratsioonile, millises vormis (vormides) nad soovivad saada hinnete kohta informatsiooni.
- Õppeedukuse, käitumise ja hoolsuse hindamismeetoditega tutvustatakse lapsevanematele lapsevanemate koosolekutel ja individuaalses vormis.
- Õpilase hinnete informatsioon on konfidentsiaalne ja ei või olla ärakasutatud õpilase alandamiseks ükskõik kelle poolt.
- Õpilase hinnete informatsiooni konfidentsiaalsus tagatakse elektroonselt personaalsete paroolidega, tunnistusega paberkandjal, päevikusse klepuva formulariga, ning lapsevanemate personaalne informeerimine, kas suuliselt või kirjalikult.
- Lapsevanem on kohustatud õpilase päevikus oma allkirjaga kinnitama, et on õpilase hinnetest teadlik.

Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärasest ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

Oskuste ja teadmiste hindamise organiseerimine

Õppeedukust hindab aineõpetaja.

Hindamisele kuuluvad õpilase suuline vastamine, kirjalikud ja praktilised tööd ning samuti üldine töö tunnis.

Hindamisele kuuluvad omandatud teadmised ja oskused ning oskuste ja teadmiste omandamise kulg. Lähtuvalt õppeastme ja aine omapärasusest, hindamisel arvestatakse:

- maht, õigsus, saadud teadmiste ja oskuste täpsus ja loogilisus;
- teadmiste ja oskuste kasutamise iseseisvus ja loometöö ning mõtlemise originaalsus ja omapärasus;
- oskus esitada oma teadmisi ja oskusi nii suulises, kirjalikus, virtuaalses, kunstlikus või ka teises materiaalses või füüsilises vormis;
- vastuste õigsus, vigade arv ja vigade vorm;
- praktilise töö täitmise kvaliteet.

Õppeedukust hinnatakse numbriliselt (2-9 klassid) ja sõnaliselt (1. klass).

Õppimise tulemuste hindamine jaotatakse:

- õppeprotsessi hindamine (protsessi hinne või hindamine, jooksev);
- kontrolliline hindamine (kontrolltöö);
- tulemuste hindamine (lõpphinne või hinne).

Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib põhikool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Hindamise numbriskaala

Õppeedukuse hindamine toimub viieballilise süsteemi alusel, kus hinne „5” – väga hea, „4” hea, „3” – rahuldav, „2” – puudulik, „1” – nõrk. Hinded „1” ja „2” on mitterahuldavad.

Hinne „5” (väga hea) pannakse õpilasele, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus on õiged ja täielikud, loogilised ja läbimõeldud, praktilises tegevuses on näha iseseisvust ja loovust. Mõtlemine on omapärane ja originaalne. Tulemuste saavutamisel on kasutatud püüdlikkust ja järeleandmatust. Kui tulemuste hindamisel arvestatakse punkte, siis tulemused hinnatakse hindegaga „5”, kui õpilane on saanud 90 – 100% maksimaalsest punktide arvust.

Hinne „4” (hea) pannakse õpilasele, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või nende tulemused on põhiliselt õiged, loogilised ja läbimõeldud, kuid mittepiisavalt täielikud või on mõningad vead, praktilises tegevuses paistab vähene iseseisvus, ei ole loominguline. Kui tulemuste hindamisel arvestatakse punkte, siis tulemused hinnatakse hindegaga „4”, kui õpilane on saanud 75 – 89% maksimaalsest punktide arvust.

Hinne „3” (rahuldav) pannakse õpilasele, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või nende tulemused on põhilises osas õiged, on põhiliste oskuste valdamine, kuid praktilises tegevuses on teadmiste kasutamine raskendatav. Õpilane vajab juhtimist ja osutust, ja ei ole suuteline kasutama loomingulist joont. Kui tulemuste hindamisel arvestatakse punkte, siis tulemused hinnatakse hindegaga „3”, kui õpilane on saanud 50-74 % maksimaalsest punktide arvust.

Hinne „2” (puudulik) pannakse õpilasele, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või nende tulemustes on olulised vead. Õpilane teeb palju vigu sisus, ei oska kasutada oma teadmisi isegi siis, kui teda juhatakse ja suunatakse. Kui tulemuste hindamisel arvestatakse punkte, siis tulemused hinnatakse hindegaga „2”, kui õpilane on saanud 20 – 49 % maksimaalsest punktide arvust.

Hinne „1” (nõrk) pannakse õpilasele, kelle suuline vastus, kirjalik töö, praktiline tegevus või nende tulemused näitavad, et tal puuduvad nõutavad teadmised ja oskused. Kui tulemuste hindamisel arvestatakse punkte, siis tulemused hinnatakse hindegaga „1”, kui õpilane on saanud 0 - 19 % maksimaalsest punktide arvust.

Kui hindamisel on märgata kõrvalist abi või õpilasepoolset mahakirjutamist, siis vastav suuline vastus, kirjalik või praktiline töö, praktiline tegevus või selle tulemus hinnatakse hindegaga „1”.

Protsessiline (jooksev) hindamine

Protsessiline (jooksev) hindamine on tulemuste hindamine klassi töö käigus, koduses töös või loominguilises töös. Jooksev hinne võib olla välja pandud suulise, kirjaliku, elektroonse töö eest. Jooksva hindamise käigus võib õpetaja esmakorras arvestada aktiivsust, huvitatust, ja õpilase tööarmastust.

Kontrollhindamine

Kontrollhindamine (kontrolltöö) on arvestustulemuste hindamine mingisuguse õppeaine ühe osa (teema, lõik). Kontrollhindamise planeerimisel õppejõud lähtub nõudmistest, mis on sätestatud Kooli õppeprogrammiga, kuid kontrolltööde arv ei tohi ületada kolme korda I, II, III, IV ja V õppeperioodi või pooleaasta eest.

Õppeaine õppejõud koostavad kontrolltööde plaani aastaks, mille kohta informeeritakse õpilasi aasta alguses või pooleaasta alguses teema äranäitamise ja läbiviimise vormi ning samuti hindamise kriteeriumid.

Kontrollhindamist võib läbi viia kirjalikult, suuliselt, testivormis, elektrooniliselt, loominguilisel, uurimistöõdena.

Kontrollhinded pannakse välja klassipäevikusse leheküljele märgega „K. o” teema järgi (teema nimetus) vormis (näidatakse töö läbiviimise vorm)”. Kontrollhinne väljapanemisel jooksvate hinnete alusel, klassipäevikusse tehakse märged „K. o” jooksvate hinnete alusel”.

Kontrolltööde läbiviimise aeg plaanitakse teiste ainete õppejõududega kooskõlastamisel ja reguleeritakse õppealajuhatajaga. Ühes õppepäevas võib olla 1 kontrolltööd.

Kontrollhindamine plaanitakse õppeveerandi raames. Arvestushindamise objektid ja meetodid valib õppejõud.

Kontrollhindamine on kõikidele õpilastele kohustuslik.

Õpilasele, kes kontrollhindamise päeval oli koolis, kuid ei teinud või ei esitanud ülesande, pannakse klassipäevikusse hinne asemel „1”.

Kontrolltööde tegemisel puudunud õpilased on kohustatud ära tegema neid ülesandeid õppejõuga kokkulepitud ajal. Sellisel juhul arvestushinne märgitakse klassipäevikus kaldjoone järgi pärast puudumise märget. Õpilasele, kes kindlaks määratud ajaks ei ole ära täitnud ülesande kontrollhinne saamiseks, klassipäevikus märgitakse pärast puudumise märget kaldjoone järel „1”.

Lõpphindamine põhikoolis

Lõpphinne – see on hinne I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest, kursuse eest, aasta eest või hinne astme eest.

Kui õpilasele on määratud suvine õppetöö, siis aastahinne või astmehinne pannakse välja pärast suve õppetöö lõpetamist, arvestades selle tulemused.

Aastahinded ja hinded astme eest pannakse viiepalli süsteemis.

1. kuni 3 kooli astmeni hinnatakse õpilase õppetulemused tulemushinnetega I, II, III, IV ja V ja õppeperioodide eest, pooleaasta ja aasta eest.

Hinne I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest pannakse välja õppeperioodil saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja aasta jooksul saadud hinnete eest I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest.

Kui õpilase hindamisel kasutatakse sõnalist hindamist, siis õppeveerandi lõpus õpilase teadmiste ja oskuste antakse kirjalikud kokkuvõtlikud sõnalised hinded. Sõnaliste hinnete alusel I, II, III, IV ja V õppeperioodi lõpus antakse enne õppeaasta lõppemist sõnalised kokkuvõtlikud hinded kogu õppeaasta jooksul.

Õpilasele, kellele on välja pandud I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest hinne „2” või „1”, kellele on antud selline sõnaline hinne või hinne on jäänud väljapanemata, koostatakse selle õppeaine individuaalne õppeprogramm või määratakse muu õppesüsteem (logopeediline abi, parandamissabi ja muu) vastavalt Kooli õppeprogrammi korrale, selleks et aidata vajalike teadmiste ja oskuste omandamisel.

Juhul, kui I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest on hinne õppeaine eest väljapanemata ja õpilane ei kasutanud ära võimalust teha tööd ümber, siis aastahinne väljapanemisel loetakse, et teadmised ja oskused, mis on saadud nimetatud õppeaasta jooksul, hinnatakse hindega „1”.

9. klassi õpilasele aastahinded pannakse välja enne lõpueksamit, väljaarvatud ainete eest, millele on õpilasele määratud suveülesanne.

Õpilasele võib hinne I, II, III, IV ja V õppeperioodi või pooleaasta eest mitte väljapandud, kui ta on koolist puudunud pikemat aega põhjendatud põhjustel ja ei ole täitnud nõutavaid õppeülesandeid. Talle antakse võimalus täita need ülesanded õigeks ajaks, ajaks, mis õppejõuga kindlaks määratud V õppeperioodi lõpuks. I, II, III, IV ja V õppeperioodi ja pooleaasta õppeainehinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist.

Aastahinne pannakse välja I, II, III, IV ja V õppeperioodi ja pooleaasta hinnete alusel.

Üheksandas klassis pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite läbiviimist.

Iga aine eest pannakse välja üks tulemushinne I, II, III, IV ja V õppeperioodi eest, üks pooleaastahinne ja teine aastahinne.

Põhikoolis arvaastahinne pannakse välja vastavalt vähemalt kahe hinne alusel I, II, III, IV või V õppeperioodide eest.

Kokkuvõttehinded I, II, III, IV ja V õppeperioodi, pooleaasta, kursuse ja aasta eest, koostatakse klassipäevikus, aga aastahinne samuti tähestikuraamatusse.

Protsessi- ja kontrollhinnete suhe

Tulemushinnete väljapanemisel õppejõud arvestab kui kontroll kui ka protsessihindamist (jooksev). Protsessi- ja kontrollhindamise tähtsus tulemushinde väljapanemisel õppejõud määrab vastavalt Õppekooliprogrammi nõudmistele vastavalt kinnitatud klassi ja astmete kompetentsusele.

Sõnaline hindamine

Sõnalisel hindamisel õppeprotsessi käigus antakse õppetegevuse ja õppetulemuste suulised ja kirjalikud sõnalised hinded ning veerandi ja õppeaasta lõpus antakse kirjalikud tulemus-sõnalised hinded.

Tulemus-sõnalised hinded kirjeldavad lapse arenemist, tema osalemist õppeprotsessis, tema kompetentsuse, õppeastme oskuste ja õppetulemuste arenemist. Lõpphinnetes näidatakse õpilase tulemused ja suunatakse tähelepanu oskustele, arenemisele vajalikkust ja teadmiste puudustele.

Tulemus-sõnalistes hinnete aluseks on õppejõudude märkused vastavas uurimusvihikus.

Sõnalist hindamist kasutatakse põhikooli 1. klassi õpilastel. Sõnalist hinnet pannakse järgmises vormis: «Om» - on täielikult omandanud, täielikult vastab kriteeriumile; «H» - hästi on omandanud teadmisi, kuid on väikesed probleemid, praktiliselt vastab kriteeriumile; «Os» - osaliselt on omandanud, on palju probleeme, osaliselt vastab kriteeriumile; «N» - ei ole omandanud, ei vasta kriteeriumile. Sõnalise hindamise kasutamine on kinnitatud õppenõukogu poolt.

Lõpp-sõnalised hinded, õpilase andmed, kantakse klassitunnistusse.

Parandamine, hinnete kõrgendamine

Õpilasel on õigus parandada mitterahuldava hinde või hinde „3” kümne õppepäeva jooksul. Parandada ja kõrgendada hinnet võib nii jooks vaid kui ka kontrollhinneid. Lõpphinded parandamisele ja kõrgendamisele ei kuulu.

Mitterahuldavate hinnete parandamisel klassipäeviku vastav ruut jaotatakse kaldkriipsuga kaheks osaks (paremalt vasakule, ülevalt alla), ruudu ülemises osas pannakse mitterahuldav hinne, alumine jääb tühjaks. Vastava ülesande õpilane täidab kümne õppepäeva jooksul õigeaks ajaks, mis on õppejõuga kooskõlastatud. Rahuldav hinne märgitakse klassipäevikusse kaldkriipsu järel pärast mitterahuldavat hinnet.

Hinne „3” kõrgendamise otsuse võtab vastu ise õpilane kokkuleppel õppejõuga päeval, mil õpilane on saanud hinde teada. Siis vastav ruut klassipäevikus jaotatakse kaldkriipsuga kaheks (paremalt vasakule, ülevalt alla), ruudu ülemises osas pannakse mitterahuldav hinne, alumine jääb tühjaks. Vastava ülesande õpilane täidab kümne õppepäeva jooksul päeval, mis on õppejõuga kindlaksmääratud. Kõrgendatud hinne pannakse välja kaldkriipsu all. Juhul, kui õpilane ei soovi hinnet kõrgendada, siis hinne „3” pannakse välja ilma kaldkriipsuta.

Kolmandat korda ülesande mitterahuldavate hinnete parandamiseks või kõrgendamiseks õpilasele ei pakuta.

Ülemineku eksam

Põhikooli kaheksanda klassi õpilane IV õppeperioodi lõpus üheõppeaines sooritavad üleminekuexami. Üleminekuexami hinne kantakse klassitunnistusse (tabel).

Üleminekuexami eesmärk – anda õpilasele võimalus määrata oma huvi ja kontrollida oma teadmisi valitud aines, ning omandada eksamisooritamise oskused.

8. klassi üleminekuexami õppeaine määrab õppenõukogu enne II õppeperioodi algust. Üleminekuksam võib olla:

- kirjalik (kontrolltöö, test, essee, referaat, uurimustöö);
- suuline (vastus piletiküsimusele, ettekanne, vestlus);
- praktiline (laboratoorsete tööde tsükkel, füüsiliste harjutuste tsükkel, loominguline, kuntslik töö);

Üleminekuexami vormi ja sisu määrab õppejõud.

Üleminekuexami übersooritamine teostatakse V õppeperioodi jooksul.

Diferentseeritud hindamine

Diferentseeritult hinnatakse õpilaste kirjalikud tööd, kellel on kirjaliku kõne defekt, kellele pidevalt osutatakse logopeedilist abi.

Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse kirjutamishäirele omased spetsiifilised vead nende omaduste järgi. Mitu ühetaolist viga loetakse üheks veaks.

Logopeediliste uuringute alusel ja soovitustel õpilase kirjalikus töös hinde juures tehakse märke teema osas „hinnatud diferentselt”.

Kehalise kasvatus hindamine

Hindamise põhikriteeriumid hindamise tähtsuse järjekorras on:

- kehalise kasvatus tunnis aktiivsus ja huvi ja sporditegevus;
- füüsilise arenemise individuaalse testimise tulemused;
- teoreetilise põhimaterjali omandamine;
- kontrollülesannete täitmine.

Juhul, kui on Kooli õppeprogrammi aines - kehaline kasvatus, õpilane meditsiinilistel põhjustel pikemaks ajaks ei tohi täita kõiki ülesandeid, lapsevanem on kohustatud esitama perearsti või raviarsti dokument-soovitusliku tõendi, milles on määratud lubatud füüsilise koormuse vormid või piirangud. Kehalise kasvatus õppejõud vastavalt esitatud soovitude alusel töötab välja kehalise kasvatus individuaalse programmi. Kõik õpilased vaatamata nende meditsiinilistele piirangutele on kohustatud tunnis osalema, aitama õppejõul tunni läbiviimisel või (raskematel juhtudel) täitma kirjalikud teoreetilised tööd. Lõpphindamisel õppejõud arvestab haigestumise iseloomu, meditsiinilisi soovitusi, ning õpilase huvitatust aine vastu.

Käitumise hindamine

Käitumine hinnatakse õpilase koolisisesse reeglite täitmise alusel, mis on kinnitatud „Narva Õigeusu Humanitaarkooli õpilaste käitumiseetika ja reeglid” ning Kooli Põhimäärusega.

Hindegas „eeskujulik” hinnatakse õpilase käitumist, kellele üldiselt järgitavate käitumisreeglite ja eetiliste normide täitmine on igas olukorras tavaline, ja kes väärilt käitub kirikus, osaleb kooli palvetamises, ning täidab regulaarselt ja hoolsalt kooli sisekorra nõudmisi.

Hindegas „hea” hinnatakse õpilane, kes täidab üldiselt järgitavaid käitumisreegleid ja eetilisi norme ja kes püüab väärilt käituda kirikus, osaleb kooli palvetamisel, ning täidab kooli sisekorra nõudmised.

Hindegas „rahuldav” hinnatakse õpilane, kes peamiselt järgib käitumisreegleid ja eetilisi norme, kuid täidab neid välismõjutuste ja kontrolli all, aga mitte iseseisvalt, tema käitumine kirikus ei ole alati väärilt, kooli palvetamisel ainult viibib, kuid ei osale, õpilane täidab peamiselt kooli sisekorra nõudmisi.

Hindegas „mitterahuldav” hinnatakse õpilane, kes ei täida kooli sisekorra nõudmisi ei täida käitumise eetilisi norme, ei oska ja ei soovi ennast kirikus väärilt üleval pidada, väldib kooli palvetamisi, ei allu kooli administratsiooni, õpetajate ja lapsevanemate nõudmistele. „Mitterahuldav” käitumine võib õpilasele olla väljapandud põhjuseta tundides puudumise eest,

kooli regulaarsete hilinemiste eest, mittekorrektse käitumise pedagoogide ja õpilaste suhtes, antiühiskondlike ja amoraalsete üksikute käitumisjuhtumite eest.

Hoolsuse hindamine

Hoolsust hinnatakse õpilase suhtumise alusel õppimisse ja kooli kohustuste alusel, tema tööarmastuse, kohusetundlikkuse alusel koduste ülesannete täitmisel, ning õpilase suhtumise alusel kiriku vastu ja kiriku teenistustesse.

Hindegaga „eeskujulik” hinnatakse õpilase hoolsust, kes näitab hoolsust õppimise suhtes ja ülesannete täitmisel, õpib kõikides õppeainetes oma võimaluste piires, ülesannete täitmisel näitab hoolsust, iseseisvust, viib alustatud lõpuni, aktiivselt osaleb kooli elus, võtab osa kooli ürituste ja pidustuste ettevalmistamisest, ning iga nädal külastab kiriku Jumalateenistust.

Hindegaga „hea” hinnatakse õpilase hoolsust, kes näitab kohusetundlikust õppimises ja ülesannete täitmist, õpib oma võimaluste piires, ning samuti võtab iga nädal osa kiriku Jumalateenistusest.

Hindegaga „rahuldav” hinnatakse õpilase hoolsust, kes põhiliselt täidab oma õppeülesanded ja teised ülesanded, kuid mittepiisavalt ei ole järjekindel, ei õpi kõiki aineid oma oskuste ja arenemise piires, ei püüa saada auväärseks kiriku liikmeks ja ei külasta regulaarselt kiriku Jumalateenistust.

Hindegaga „mitterahuldav” hinnatakse õpilase hoolsust, kes ei õpi oma võimaluste piires, õppimises lohakas ja kohusetundetu ja ülesannete täitmisel ei täida õppejõu nõudmisi tundides, tihti jätab kodused ülesanded täitmata, hoiab kirikust eemale, ei osale kiriku Jumalateenistuses.

Käitumise ja hoolsuse hinded pannakse välja klassipäevikusse ja õppeedukuse tabelisse, käitumine samuti tähestikulisse raamatusse. Põhikooli tunnistusse pannakse välja ainult käitumise hinded.

Käitumise aastahinne „mitterahuldav” pannakse välja kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks klassi kuraator esitab pedagoogilisele nõukogule põhjused, kus arvestatakse õppeainete õppejõudude arvamusi ja ettepanekuid, ning õpilasomavalitsuse arvamusi ja ettepanekuid.

Hinnete valdustamine

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid või sõnalisi hindamisi vaidlustada 10-päeva jooksul, mil oli saadud informatsioon nende saamisest, esitab kooli direktorile kirjaliku taotluse koos seletusega.

Kooli direktor võtab otsuse vastu ja teatab sellest taotluse esitanule 5 tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast.

Direktor, sisekontrolli alusel võib kõrgendada hinnet, jätta hinde muutmata, alandada hinnet.

Direktori otsus on lõplik ja ei kuulu edaspidisele vaidlustamisele.

Õpilase jätmise täiendavale suvetööle

Õpilase toetamiseks, kes ei omandanud I, II, III, IV ja V õppeperioodil õppeprogrammiga nõutud teadmisi ja oskusi, võib määrata talle suvetöö ülesannete või tegelemiste vormis, mis viiakse läbi V õppeperioodi jooksul. 1- 3 kooli astmes jäetakse õpilane suveks ainetes, milles väljapandud hinnete alusel I, II, III, IV õppeperioodi eest on kokkuvõtlik aastahinne „2” või „3”. Otsus õpilase suveks jätmisest võtab vastu õppenõukogu pärast IV õppeperioodi lõppemist.

Suveülesande tulemused kontrollitakse ja hinnatakse. Hinne täiendava suvetöö eest V õppeperioodi jooksul pannakse välja jooksva õppeaasta 31 augustini.

V õppeperioodi õpetamise tasu suuruse määrab kooli direktor.

Õpilase jätmine teiseks aastaks

1-3 astmes võib erijuhtumites õppenõukogu põhjendatud otsusega jätta õpilast teiseks aastaks, kui õpilasel on kolme või rohkem ainetes väljapandud aastahinneteks „2” või „1”, kui suveülesanne ei andnud mingeid tulemusi ja õppeprogrammiga nõutavate tulemuste saavutamiseks ei ole kohane kasutada individuaalset õppeprogrammi või teised koolis kasutatavad toetussüsteemid. Õppenõukogu kutsub otsuse tegemisel õpilast või tema seaduslikku esindajat ja kuulab ära tema arvamust. Õppenõukogu otsuses peab olema ära toodud põhjendused, millest on näha, et tulemuste saavutamiseks, mis on õppeprogrammiga ettenähtud on mõttekas jätta õpilast teiseks aastaks.

Erandjuhtudeks võivad olla:

- haigus, mis on kulgenud pikemat aega, ja mis takistas Kooli programmi õppimist;
- õppetundide vahele jätmine ilma mõjuva põhjuseta mahus 50%;
- sotsiaalsed probleemid, mis takistavad õpilasel Kooli õppeprogrammi õppimist;
- Eesti Vabariigist äraolemine.

Teiseks aastaks, kes ei õpi gümnaasiumiastmes.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Õpilase üleviimine järgmisesse klassi

Otsuse õpilase üleviimisest järgmisesse klassi võtab vastu õppenõukogu.

1-3 astmes viiakse õpilane üle, keda ei jäetud suveks, järgmisesse klassi IV õppeperioodi lõppemisel. Õpilast, keda jäeti suveks, kuid keda pole jäetud teiseks aastaks, viiakse üle järgmisesse klassi mitte hiljem kui 31. augustiks.

Põhikooli lõpetamine

Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste

saavutatud. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes:

on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning

on sooritanud aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded, või milles ta ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, tööõpetuses, käsitöös ega kodunduses.

VIII. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul.

Selleks, et täita edukalt Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppekava, kasutavad pedagoogid kõiki ajalisi ja intellektuaalseid ressursse õpilaste konsulteerimiseks ning nende õppetöös abi osutamiseks.

Võtmekujuks selles protsessis on pedagoog-kuraator, kellel on kogu informatsioon õpilase õppetöö seisundi kohta. Informatsiooni kogumist ja analüüsi iga oma klassi õpilase kohta teostab pedagoog-kuraator otseselt tunni ajal (sealhulgas teiste pedagoog-aineõpetajate tundides viibides), samuti vanematega kontaktis olles.

Pedagoog-kuraatori üleandeks on iga konkreetse õpilase õppeprobleemide väljaselgitamine, iseseisev täiendav töö õpilastega pärast tunde, raskusi valmistava õppematerjali selgeks õppimisega seotud probleemide õpilasele ja lapsevanematele seletamine, koduste ülesannete täitmise kontroll, pedagoog-aineõpetajatele ja lastevanematele soovitude väljatöötamine. Pedagoog-kuraatori tööd reglementeerib põhjalikult ametialane eeskiri.

Täiendav võimalus konsulteerimiseks on pikendatud päeva rühmas, kuhu suunatakse õpilasi pedagoogide soovitusel ja lastevanemate soovil. Pikendatud päeva rühma juht aitab õpilastel täita raskusi valmistavaid koduseid ülesandeid, kontrollib koduste ülesannete täitmist, stimuleerib õpilaste huvi õppimise vastu, soodustab nende arenemist, isiksusteks saamist, tegeleb õpilaste vaba aja korraldamisega.

Õpilasel ja lapsevanemal on õigus pöörduda pedagoogi poole, selleks et ta abistaks ja seletaks täiendavalt ainekava sisu ja nõudmiseid. Pedagoogi kohustuseks on leida võimalust oma pädevuse raames osutada abi ja konsulteerida neid sellel tingimusel, et õpilane ei saanud objektiivsetel põhjustel omandada õppematerjali.

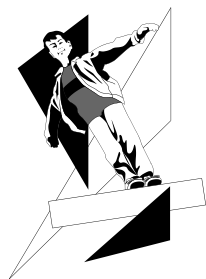
Tööd vanematega peab kool koolitusprotsessi tähtsaks koostisosaks. Vanematega tehtava töö eesmärgiks on õppurite vaimulik-kõlblise kasvatustöö alaste pingutuste koordineerimine, õppetegevuse kui pideva protsessi korraldamine.

Kool käsitleb vanemaid kui kliente ja partnereid, kel on õigus koolitusvormide ja eesmärkide osas teha sotsiaalse tellimuse. Vanemate arvamusega arvestatakse koolisisese elu korraldamisel. Vanemad on kooliga võrdselt vastutavad õppurite vaimse palge eest. Vanemate õigused ja kohustused on fikseeritud kooli põhikirjas. Kooli ja vanemate vaheliste suhete õigusaspektid, aga ka õppemaksu määrad sätestatakse koolituslepingus.

Õpilaste ja lastevanemate informeerimine teostub järgmiste infoallikate kaudu:

- kooli kodulehekülj;
- lastevanemate üldkoosolekud;
- lastevanemate klassikoosolekud;
- klassikoosolekud õpilaste jaoks;
- informatiivsed hindamislehed;
- isiklikud vestlused lapsevanema või õpilasega klassipäeviku alusel;
- suulised telefonivestlused;
- kirja teel;
- e-posti teel;
- õpilaspäevik;
- teated igapäevasel hommikupalvusel;
- infostendid.

Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus saada isiklikku infot edude ja probleemide kohta. Õpilase seaduslik esindaja on kohustatud teavitama kooli, millises vormis ta tahab saada isiklikku infot. Isiklik informatsioon õpilaste kohta on konfidentsiaalne ning ei saa olla edastatud kolmandatele isikutele, kui Eesti Vabariigi seadusandlus ei määra seda teisiti.

IX. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib põhikool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

Narva Õigeusu Humanitaarkooli õppeainekava järgi kuuluvad hariduslike erivajadustega õpilaste hulka:

- füüsiliste puuetega õpilased;
- psühho-füüsiliste puuetega õpilased;
- sotsiaalsete raskustega õpilased;
- andekad õpilased.

Füüsiliste puuetega õpilaste probleemide lahendamiseks kasutab kool kõigepealt individuaalset lähenemist vastavalt perearsti nõuannetele ja lastevanemate soovidele. Selle jaoks koostatakse individuaalsed õppeainekavad tsüklide järgi.

Psühho-füüsiliste puuetega õpilaste probleemide lahendamiseks kasutab kool erialaarsti abi: psühholoog, logopeed. Lapsevanem on kohustatud täitma pedagoogikanõukogu otsuseid suunata last erialaarstide juurde. Sotsiaalsete raskustega õpilaste probleemide lahendamiseks kasutab kool sotsiaaltöötaja ja Narva Linnavalitsuse konsultatiivkomisjoni abi. Andekate õpilaste toetamiseks ja arendamiseks kasutab kool individuaalse töö võimalusi. Õpilane saab toetust vastavalt enda võimetele. Andeka õpilase jaoks koostatakse individuaalne õppekava nende ainete järgi, milles väljendub kõige rohkem tema andekust. Õppekava koostamisel arvestatakse lapsevanema arvamusi ja ettepanekuid. Üldkoormus peab olema optimaalne ja eakohane.

Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada põhikooli – ja gümnaasiumiseaduses § 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:

- logopeediline abi;
- psühholoogiline abi;
- sotsiaalpedagoogiline abi
- individuaalne õppekava, ainekava;
- pikapäevarühm;
- meditsiiniline abi jne.

Koolis töötab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVko), kelleks on aineõpetaja. Koordineerija ülesandeks on hariduslike erivajadustega õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, õpetajate ja lapsevanemate vahel ning andekate õpilaste korral kaasatakse koostöösse ka andeka õpilase juhendaja.

X. Karjääriteenuste korraldus

Arvutid koolis

Meie õpilastel seisab ees elu tööstuse järgses maailmas, kus infotehnoloogial ning kommunikatsioonil on otsustav tähtsus tööjõuturu kujundamisel. Sellest tulenevalt on arvutitarkuste õpetamisel kaks eesmärki: kutsealaste programmide omandamine ning arvuti kasutamine teiste ainete õpetamisel.

Esimesel etapil omandavad õpilased Windows, Word, PowerPoint, Internet (osaliselt).

Teisel etapil – Excel, Access, WEBitehnologia (html), programmeerimise alused.

Arvutit on soodus kasutada keele-, maateaduse- ja muude ainete õppes.

Kutseõpetust on perspektiivikas arendada arvutitehnoloogia ja asjaajamise vallas.

Õppurid omandavad lisaks baasprogrammidele ka rakenduslikud, kutsealased arvutiprogrammid. Kutseõpetuse tulemina peavad nad oskama luua ametlikke dokumente, koostada elementaareelarvet, saata ja võtta elektronposti kaudu vastu teateid, leida Interneti kaudu teatmeteavet, peavad oskama pimesi teksti trükkida, valdama disaini aluseid ajalehe ja ajakirja küljendusel. Õpivad arvutitehnoloogia tehnilisi aspekte. Kutsekoolitus on organiseeritud tööõpetuse tundide raames. Kutsekoolituse alused võetakse kavva alates kuuendast klassist

Kool osutab karjääri planeerimiseks järgmiseid lisateenuseid:

- III kooliastmel valikõppeainena "Karjääri õpetus";
- õpilaste informeerimine karjäärist ja selle tähendusest tänapäeva elus;
- õpilaste informeerimine kutsehariduse omandamise võimalustest nii Narvas kui ka teistes linnades;
- õpilaste regulaarne osavõtt Narva kutseõppekeskuse avatud uste päevadest;
- õpilaste regulaarne osavõtt iga-aastastest infomessidest;
- ekskursioonide läbiviimine tööstusettevõtetesse ja firmadesse töö eripärade tutvumiseks;
- regulaarsed arenguvestlused teemal "Kelleks tahaksid saada?"
- teoreetiline ja praktiline tutvumine erinevate elukutsetega "Tehnoloogia" õppetsükli raames.

XI. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

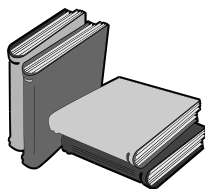
Õpetaja tööplaani on põhi töödokument, mille järgi teostab ta igapäevset õppetegevust. Pedagoogid koostavad kooli õppekava üldosa ja õppeainekavade alusel enda klasside tööplaanid. Tööplaanides kajastatakse õppeainekava sätteid arvestades konkreetsete õpilaste vajadusi, kasutatud kirjandust ja õppevahendeid, samuti koostööd õpetajate vahel.

Õpetaja tööplaan koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppenädala numbrid või tundide läbiviimise kuupäev;
- 2) teemad, allteemad;
- 3) teema peale kasutatud tundide arv;
- 4) tunni eesmärgid;
- 5) tunni mõisted;
- 6) õpilaste põhitegevused;
- 7) oodatud tulemus (kompetentsid);
- 9) läbivad teemad;

- 10) õppevahendid;
- 11) klassiväline töö.

Õpetaja tööplaan koostatakse tabelina vastavalt pedagoogikanõukogu poolt kinnitatud näidisele. Õpetaja tööplaan koostatakse kahes eksemplaris - üks eksemplar asub õppealajuhataja käes sisekontrolli teostamiseks, teine on õpetajal igapäevase töö korraldamiseks. Õpetaja tööplaani kinnitab kooli õppealajuhataja.

XII. Kooli raamatukogu ülesanded ja töö

Koolil on oma raamatukogu, mille fond on jagatud kolme ossa: õpikud, teaduslik-metoodiline ja teatmekirjandus, ilukirjandus.

Fondi komplekteerimise ja hoiustamise eest on vastutav raamatukoguhoidja.

Fond komplekteeritakse kolme allika baasil. Õpikud soetatakse riigieelarvest vastavalt Haridusministeeriumi poolt soovitatud nimistule, ilukirjandus soetatakse vanemate vahenditest, teaduslik-metoodiline kirjandus soetatakse kooli omavahendite arvel.

Kooli raamatukogu ülesanne :

- a) varustada kõiki kooliõpilasi õpikute ja õppevahenditega;
- b) tagada pedagoogidele erialakirjanduse olemasolu (eelkõige vaimuliku ja filosoofilise kirjanduse);
- c) kaasa aidata integratsioonil (eesti keele õpikute fondi ja kirjanduse Eestist koostamine vene keeles).

Raamatukogus peetakse kirjanduse üle arvet, korraldatakse iga-aastasi inventuure, raamatud antakse lugejale kätte vastavalt lugejakaardile, kuhu kasutaja paneb oma allkirja, kohustudes tagastama raamatu tähtaegselt. Kadumaläinud ja rikutud raamatu eest nõuab kool trahvi tasumist. Trahvisumma määratakse direktori käskkirjaga.

XIII. Pedagoog - kuraatori töö

Klassikuraatori töö on suunatud eelkõige ühtse kollektiivi, s.o. klassi kujundamisele. Klassikuraatori õlule langeb kasvatusprotsessi korraldamisega seotud töö põhiraskus. Sellest johtuvalt võib klassikuraatorit pidada kooli tugiõpetajaks. Tema tegevusel on kaks aspekti: kontrolli korraldus õppurite õppetegevuse üle ning vaimuliku ja kõlbelse hariduse organiseerimises nii igapäevase õppeprotsessi raames kui ka klassiväliste ürituste raames.

Klassikuraator juhindub oma töös ametialasest eeskirjast, kus on üksikasjalikult määratletud tema kohustused.

XIV. Klassiväline tegevus

Klassiväline tegevus on teadlikumalt seatud eesmärkidega õppe-kasvatustegevuse koostisosa. Klassivälise tegevuse peamine eesmärk on õpilaste silmaringi laiendamine, andekate õpilaste potentsiaali arendamine ja huvi ergutamine ühe või teise teadmiste ala vastu. Teiselt poolt soodustab klassiväline tegevus õigeusu-valgustuspädevuste kujundamisele ja õpilaste kirikuga ühendamisele.

Klassivälise tegevuse planeerimine on seostatud õppetöö üldkäiguga, samuti Õigeusu kirikukalendriga. Klassivälise tegevuse osa on esitatud igaaastases kooli tööplaanis, mida kinnitatakse enne õppeaasta algust. Klassivälise tegevuse initsiatiiv tuleb pedagoog-kuraatoritest, õpilastest ja lastevanematest. Kooli administratsioon leiab materjaalseid ressursse ideede ja ettepanekute realiseerimiseks. .

Hommikupalvetalitus

Iga õppetööpäev algab ülekoolilise hommikupalvetalitusega. Palvetalituse eesmärk on õpilaste vaimse ja psühhofüüsilise teadvuse tasakaalustamine, teadvuse eelseisvale õppepäevale sihikindel keskendumine, õpilaste Evangeeliumiga valgustamine, samuti kooli administratsiooni poolt õpilaste töö hindamine.

Palvetalituse ajal loevad ja laulavad õpilased pedagoog-kuraatori juhatamisel vastavalt määratud järjekorrale. Järjekord kujuneb õppeaasta alguses.

Palvetalituse koosseisu kuuluvad peamised hommikupalved: ennealustav palve, Püha Vaimu palve, Kolmepühalik palve, Nelipühade palve, Issanda palve, Õigeusu sümbol, Suur Makari esimene ja kolmas palve, Kaitseingli palve, Püha Jumalaema laul, Risti tropar, palve elavate eest kõigi õpetajate ja õpilaste nimede mainimisega, “On väärt”, samuti Evangeliumi lugemine kirikukalendri järgi. Palvetalituse korda kinnitab kooli direktor.

Palvetalituse lõpus õnnitleb kooli administratsioon õpilasi nimepäeva puhul, tähistab õpilaste töö kordaminekuid ja avastab puudusi, annab õpilastele informatsiooni organisatsiooniliste küsimuste kohta.

Osalemine hommikupalvetalitudes on õpilastele ja pedagoog-kuraatoritele kohustuslik. Palvetalitus on avatud kõigile: sellest võivad osa võtta teisedki pedagoogid, kooli töötajad, samuti lastevanemad ja teised isikud.

Huvialaringid

Huvialaringide töö eesmärgiks on õppurite silmaringi laiendamine, täiendavate teadmiste andmine, kaasa aitada integratsioonile õpilaseid eesti ühiskonda.

Koolis tegutsevad: informaatika-, eesti- ja inglise keele, vaimuliku laulu huvialaringid.

Koolitavad

Koolitavade hulka kuuluvad kõik regulaarselt pühitsetavad kirikupühad. Suured ülekoolilised pidupäevaüritused on pühendatud Jõuludele ja Ülestõusmispühadele. Vastlapäeval korraldab kool spordipäeva väljasõiduga loodusesse. Õppeaasta lõppedes korraldatakse lõbusõit loodusesse, nn. piknik. Õppeaasta algust ja lõppu tähistab ülekooliline palvetalitus, mille järel määratletakse tulevikueesmärgid, tehakse läinud aastast kokkuvõte, autasustatakse silmapaistnuid.

Kool tähistab järgmisi temaatilisi päevi:

- Iseseisvuspäev;
- 23. veebruaril koolis on eesti keele päev;
- Õpetajate päev;
- Aabitsa päev
- “Värske õhu” päev
- Inglise keele päev
- Spordipäev
- Kirilli ja Mefodii päev
- Vastlapäev

Temaatiliste päevade korraldamise graafikut planeeritakse kooli õppenõukogul, nende toimumise küüpäevi kinnitab kooli direktor.

Reisid

Koolisõitude põhieesmärk seisneb palverännakutes pühadesse paikadesse. Palverännakud kavandatakse aasta ette. Rännakust osavõtjate koosseis moodustatakse kuraatorite soovitusel. Palverännakud on üheks ergutusvormiks õppuritele, kes on välja paistnud vaimulik-kõlbelises õppetöös. Muud sõidud toimuvad koolituse otstarbel, aga ka kooliõpilaste intergeerimiseks Eesti ühiskonda.

Õppurite osalus klassivälises tegevuses on kohustuslik, kuna kool kasutab sel eesmärgil osa vanematelt laekuvaist vahendeist.

Ajakiri

Kord aastas kirjastab kool käsikirja õigustes ajakirja «Allikas», kuhu paigutatakse õpilaste parimad tööd, vanemate ja pedagoogide loometöid.

Internetilehekül

Kool loob ning uuendab korrapäraselt oma Internetilehekülge, mis kätkeb endas üldteavet kooli kohta, aga ka parimaid loometöid. Kooli Internetilehekülge sisaldab elektronklassipäevikut, tänu sellele võivad lapsevanem ja õpilane jälgida regulaarselt õpilase õppeedukust.

XV. Õpetajate koostöö korraldamine ja põhimõtted

Oma ühistöös juhitud pedagoogid järmistest põhimõtetest:

- avatus;
- usalduslikkus;
- konstruktiivsus;
- tolerantsus.

Pedagoogide koostöö aitab kaasa koolitusprotsessi optimeerimisele, ühtsete õppe- ja pedagoogilise tegevuse nõuete väljatöötamisele nii üksikute ainete raames kui ka koolielus tervikuna.

Pedagoogide koostöö teostatakse horisontaalsete isiklike, õppeaine-temaatiliste ja vertikaalsete administratiivsete seoste tasemel.

Pedagoogid kasutavad teiste linnade, vabariigi ja välisriikide koolide töökogemust. Kooli administratsioon aitab kaasa kooli idee arendavate kontaktide sõlmimisele ja toetamisele.

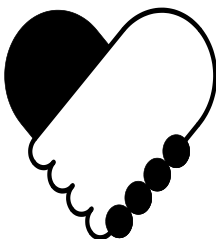
XVI. Õpetajate täienduskursused ning enesetäienduse võimalused

Pedagoogid on kohustatud tegelema ümberõppega, ilmutama algatusvõimet, otsima oma kvalifikatsiooni tõstmise vorme ja meetodeid. Kooli juhtkond, lähtudes oma finantsvõimalustest, toetab pedagoogide koolitust, teavitab pedagooge ümberõppevõimalustest nii Eestis kui ka välismaal.

Pedagoogide kutseõpetus reglementeerub “Seadusega täiskasvanute õpetamise kohta”, põhineb “Nõudmistel pedagoogide kvalifikatsiooni vastu” ja lähtub pideva vaimuliku enesetäiendamise vajadusest.

Ümberõpe toimub kolmes põhisuunas:

2. Kirik ja kiriklik kultuur (koolisene katekismusealne seminar).
3. Kvalifikatsiooni tõstmine (erikursused).
4. Pedagoogide arvutuskoolitus, tänapäevaste infotehnoloogiate rakendamisoskuste väljatöötamine (kooli arvutiklassi kasutamisega).
5. Alaline riigikeele õppimine. Riigikeele õppimine on kooliseminaris ja kursustel. 2007. aastaks peavad õpetajad valdama eesti keelt kõrgtasemel.

XVII. Mikrokliima koolis, kooli keskkond

Terve mikrokliima koolis loob positiivset psühholoogilist meeleolu õpilastel ja õpetajatel. Mikrokliima koostiselementideks on õpilaste normatiivne käitumine, mis on rajatud üldtunnustatud

kultuuri reeglitele. Pedagoogid stimuleerivad ja toetavad õpilase isiksuse käitumis- ja kultuurikomponenti oma näite-, eluviisi-, veendumuste- ning välise käitumisega. Vajaduse korral seletavad pedagoogid-kuraatorid kooli positsiooni antud küsimuses õpilastele ja lastevanematele (hooldajatele). Tähtsamaks eelduseks kooli mikrokliima kujundamisel on avalus, usaldus ja õpilasesse positiivne suhtumine pedagoogide ja kooli administratsiooni poolt.

Pedagoogid reageerivad viivitamatult ja aktiivselt õpilaste ebaviisakale, solvavale ja agressiivsele käitumisele, mis on kokkusobimatu üldtunnustatud käitumise normide ja reeglitega ühiskonnas. Kõiki konfliktsituatsioone käsitletakse kohe, kui sellest saab teada.

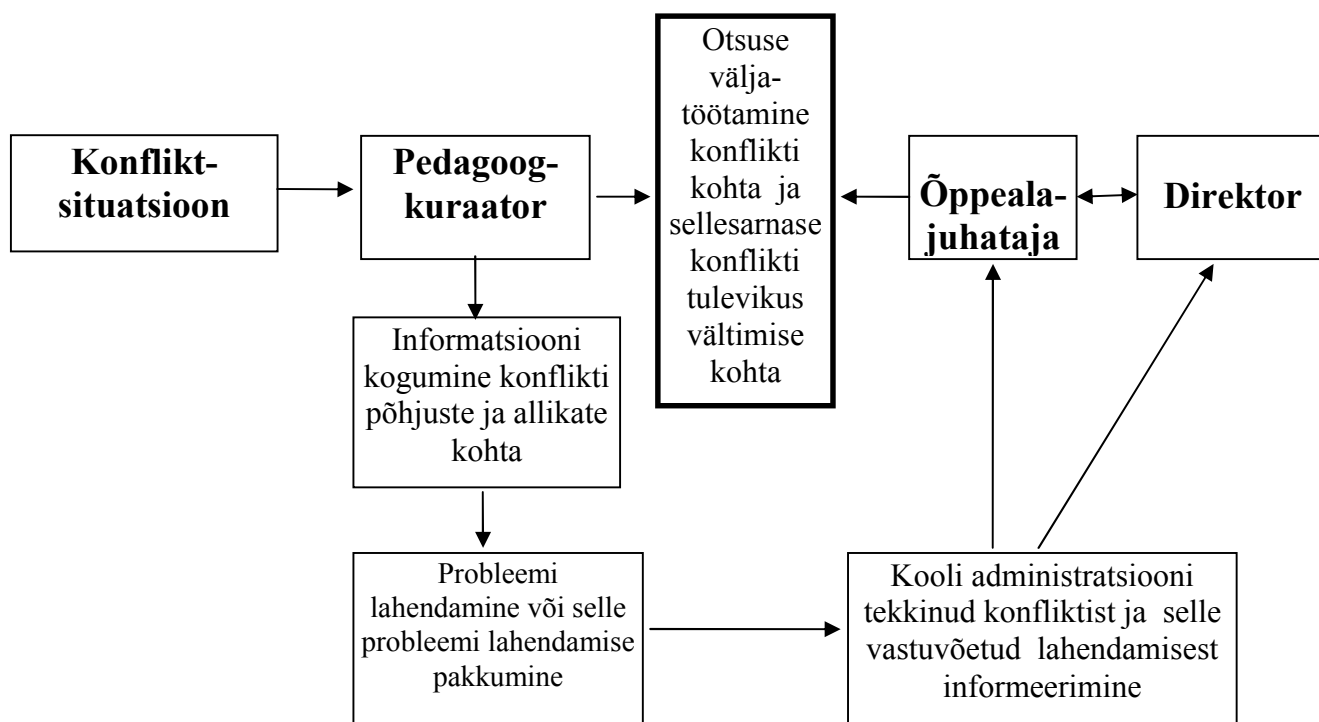
Konfliktsituatsioonide lahendamisel on vastuvõetavad intriigid, petmine, tagaselja tehtud süüdistamine, laimamine, hirmutamine ja pealekaebamine. Igal õpilasel on õigus avalikult ja tõepäraselt väljendada konflikti lugu ja põhjuseid; keegi ei tohi sundida õpilast tõe peita ega maha vaikida.

- Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel: osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväarikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist; ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel; korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Narva Õigeusu Humanitaarkool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas; õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega; kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Kooli töötajate vastutuse kord konfliktsituatsiooni käsitlemise eest on kujutatud alljärgneval skeemil.

XVIII. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava uuendatakse vajaduse määral, kuid mitte harvem kui üks kord viie aasta järel. Kooli õppekava ei muutu õppeaasta jooksul. Kooli õppekava muutmise otsuseid võtab vastu kooli Nõukogu. Otsuste vastuvõtmise korda määravad kooli Nõukogu töö reglement ja kooli Põhikirj. Kooli õppekava muutused jõustuvad pärast nende kinnitamist omanikuga. Kooli õppekava kinnitan direktor. Ettepanekuid kooli õppekava muutmise kohta teevad kooli Nõukogu liikmed. Ettepanekuid kooli õppekava muutmise kohta enne nende esitamist kooli Nõukogule käsitletakse kooli õppenõukogul, kus võetakse vastu soovitatav otsus kooli Nõukogu jaoks.

Otsus kooli õppekava muutmise kohta võetakse vastu mitte hiljem kui üks kuu enne uue õppeaasta algust. Kümne tööpäeva jooksul alates nende kinnitamise kuupäevast esitatakse muutused Haridusministeeriumisse registreerimiseks